CAS G

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa / memòria 2020

Consorci d'**ACCIÓ SOCIAL** de la Garrotxa

© edició
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa
Plaça del Palau, 8 · 17800 Olot (La Garrotxa)
Tel. 972 266 644 · casg@casg.cat · www.casg.cat

correcció
Jenni Rodà

© disseny i maquetació
demaneragrafica

impressió
Gràfiques Garrotxa - Olot

Olot (La Garrotxa), abril de 2021

ÍNDEX

1. FEM MEMÒRIA 5
2. ANALITZEM LA COMARCA 7
3. ELEMENTS DE L'ENTORN 13
4. QUI SOM I COM SOM 15
- 4.1. La nostra missió, visió i valors 15
- 4.2. L'equip humà 15
- 4.3. El creixement professional 16
- 4.4. El coneixement 17
- 4.5. Els aspectes transversals 18
- 4.6. El treball en xarxa 19

5. PRESSUPOST 21
6. L'ACCIÓ 23
- 6.1. Els serveis socials bàsics 23
- 6.2. L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals 24
- 6.3. L'acció dels serveis socials davant les necessitats d'autonomia 34
- 6.4. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals familiars 42
- 6.5. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals comunitàries 50

7. EL 2020 EN DEU PUNTS 65

1

FEM MEMÒRIA

Aquest any ha estat totalment marcat per la pandèmia de la COVID-19 i, evidentment, aquest fet ha impactat tota la nostra organització: professionals, serveis, projectes i actuacions.

El mes de març, quan es va determinar el confinament com a mesura d'actuació per fer front al virus, va ser necessària una gestió molt ràpida i dinàmica, així com canvis a tots els nostres serveis per assegurar les necessitats bàsiques, relacionals i d'atenció a la dependència als nostres usuaris i usuàries, i també nous serveis per minimitzar l'impacte del confinament.

Per això, el mes de juny, es va considerar interessant parar, reflexionar i avaluar les actuacions i les estratègies seguides per afrontar la situació de crisi sanitària.

Ara, després de tot l'any, hem generat espais i hem dedicat temps per analitzar quines necessitats socials hem atès, com ens hem organitzat i com ha estat el treball en xarxa. La finalitat principal d'aquesta avaluació és reconèixer temes rellevants i identificar aspectes de millora.

Les reflexions i les anàlisis dels equips queden plasmades a les seves memòries i es converteixen en objectius de millora anuals.

I, en aquest document –la memòria–, pretenem explicar un recull de les idees i dels aspectes amb més força que han sorgit al llarg d'aquest procés d'avaluació i quina ha estat la nostra intervenció posant un èmfasi especial en les necessitats socials detectades.

2

ANALITZEM LA COMARCA

En aquest apartat analitzem la comarca com a àmbit territorial per poder estar atents a les principals necessitats i reptes del territori.

Població de la Garrotxa

La població total de la Garrotxa és de 58.620 persones, aproximadament un miler més respecte de l'any 2019, quan hi havia 57.590 persones. Parlem, per tant, d'un creixement de l'1,79 % en termes relatius. Aquest creixement està provocat pel saldo migratori positiu, ja que hi ha un major nombre de defuncions que de naixements.

La ciutat d'Olot ha repetit un creixement similar al de l'any anterior. Des del 2010 el creixement no superava els 300 habitants per any, però el 2019 va ser de 742 persones i aquest 2020, de 698. El creixement de la ciutat d'Olot (1,98 %) és lleugerament superior al de la resta de la comarca (1,48 %), així com també ho és respecte de la província de Girona (1,34 %) i de Catalunya (1,35 %).

Hi ha 29.419 homes i 29.201 dones a la comarca. Així doncs, hi ha, lleugerament, més homes. Ara bé, a les edats superiors als 65 anys és a la inversa i, en especial, a la franja de més de 85 anys les dones (1.701) superen en quasi el doble els homes (861).

Pel que fa a la distribució territorial de la població a la comarca, Olot domina com a població més gran, perquè compta amb 35.926 habitants (el 61,3 % de la població de la comarca), mentre que la resta dels 20 municipis aglutinen 22.694 habitants. D'aquests municipis tots tenen menys de 3.000 habitants, excepte la Vall d'en Bas (3.093) i Sant Joan les Fonts (3.044), i n'hi ha 12 que tenen menys de 1.000 habitants.

Envelliment demogràfic

L'envelliment demogràfic és un procés pel qual la població d'edat més avançada augmenta el seu pes relatiu respecte del conjunt de la població, és a dir, augmenta la mitjana d'edat de la població.

La Garrotxa té un **alt índex d'envelliment**, fins i tot en comparació amb el total de Catalunya. Això suposa una estructura poblacional amb molt de pes a la franja de la gent gran. A la comarca ha augmentat aquest índex respecte del període anterior, el qual, actualment, és del 138 % (el 2019 era del 136,6 %). Això es tradueix en el fet que, a la Garrotxa, per cada 138 persones més grans de 65 anys, només hi ha 100 persones menors de 15 anys. Ara bé, també és cert que en l'àmbit català ha augmentat, i ho ha fet amb més força. S'ha incrementat 2,6 punts, i en aquests moments és del 124,2 %. Cal destacar, però, que hi ha poblacions que avui dia superen el 180 %. És el cas de municipis com Castellfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles o Argelaguer, que inclús supera els 200 %, la qual cosa indica un gran desequilibri en l'estructura d'edat de la població.

Així doncs, a la Garrotxa, el 20,4 % de la població té més de 65 anys (a Catalunya, el 19 %), i el 4,3 % té més de 85 anys (a Catalunya, el 3,2 %). Aquesta última dada es tradueix en un **índex de sobreenvelliment** (majors de 85 anys), que també és més alt a la comarca de la Garrotxa (21,4 %) que a Catalunya (17,1 %).

Pel que fa a les llars unipersonals, és a dir, persones que viuen soles, 3.097 persones majors de 65 anys viuen soles a la comarca, de les quals 2.121 són dones. A la vegada, hi ha 1.204 persones majors de 85 anys que viuen soles, de les quals 805 són dones. Si creuem la situació d'envelliment i dependència i la de gent gran que viu sola es tradueix en una situació de més demanda de recursos d'atenció social i sanitaris.

Piràmide de població de la Garrotxa, 2020

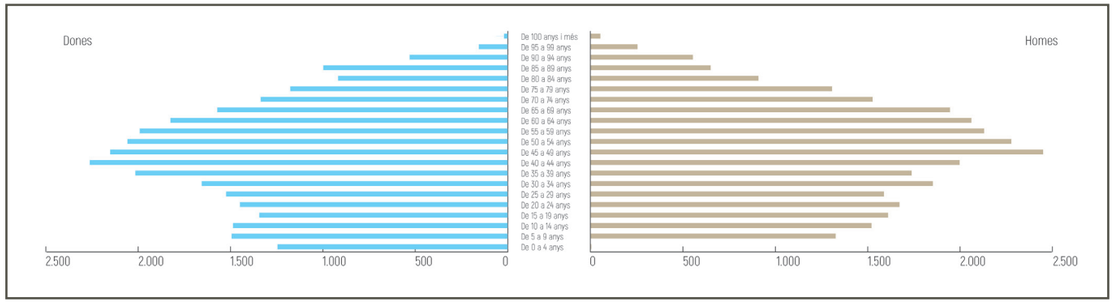

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Població per municipis. Garrotxa, 2020

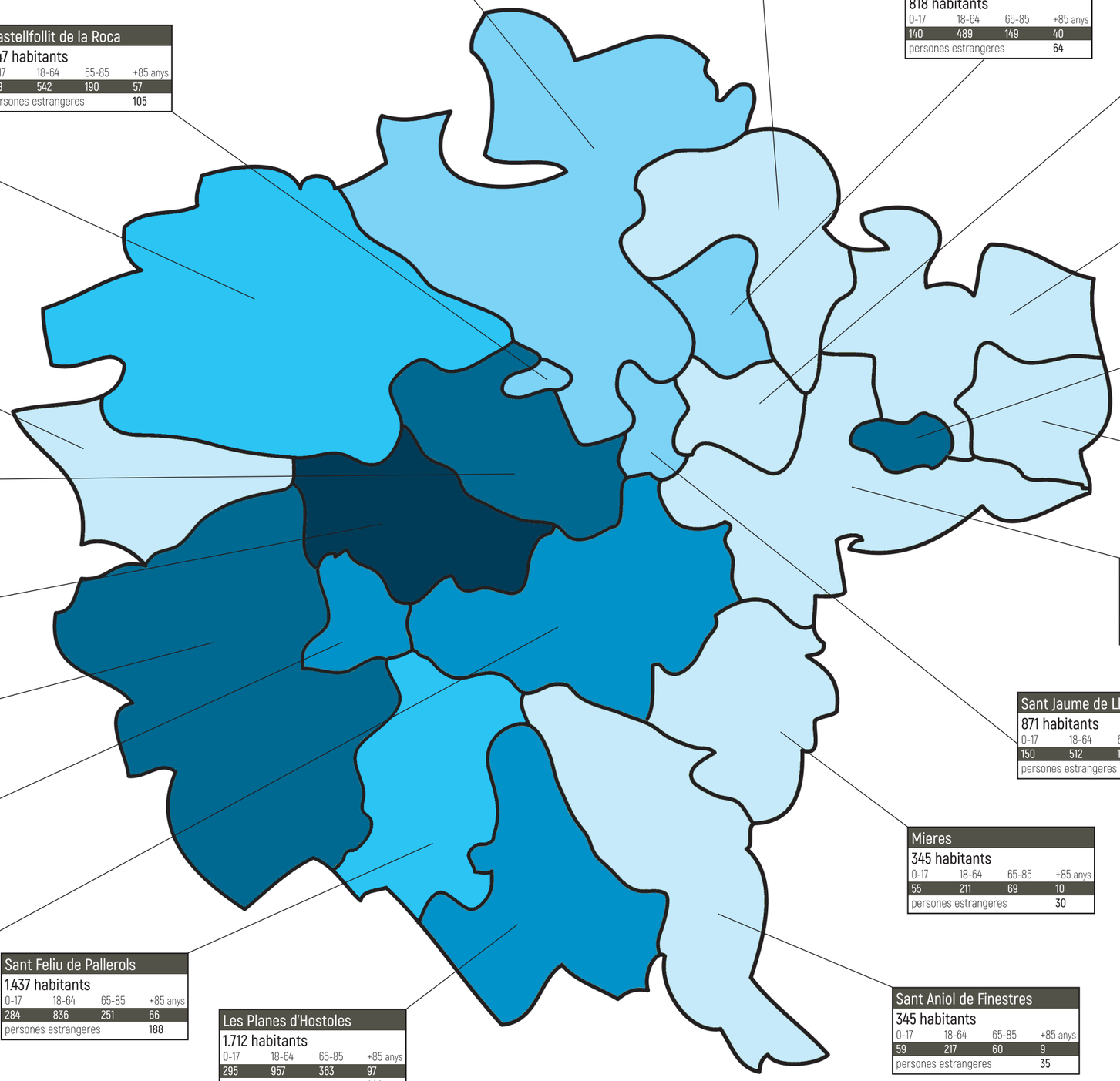

GARROTXA
58.620 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
10.502	36.166	9.390	2.562
persones estrangeres			9.843

Montagut i Oix
930 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
160	597	142	31
persones estrangeres			71

Sales de Llierca
159 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
29	109	20	1
persones estrangeres			33

Tortellà
818 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
140	489	149	40
persones estrangeres			64

Argelaguer
396 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
52	256	72	16
persones estrangeres			20

Castellfollit de la Roca
947 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
158	542	190	57
persones estrangeres			105

Vall de Bianya
1.275 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
235	808	189	43
persones estrangeres			71

Beuda
186 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
41	123	21	1
persones estrangeres			32

Riudaura
481 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
100	296	70	15
persones estrangeres			20

Besalú
2.487 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
466	1.442	451	128
persones estrangeres			306

Sant Joan les Fonts
3.044 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
512	1.816	576	140
persones estrangeres			339

Maià de Montcal
463 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
101	265	86	11
persones estrangeres			84

Olot
35.926 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
6.354	22.595	5.424	1.553
persones estrangeres			7.824

Sant Ferriol
236 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
54	134	40	8
persones estrangeres			29

Vall d'en Bas
3.093 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
584	1.870	485	154
persones estrangeres			110

Sant Jaume de Llierca
871 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
150	512	146	63
persones estrangeres			112

Les Preses
1.855 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
382	1.139	277	57
persones estrangeres			73

Mieres
345 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
55	211	69	10
persones estrangeres			30

Santa Pau
1.614 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
291	952	309	62
persones estrangeres			95

Sant Feliu de Pallerols
1.437 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
284	836	251	66
persones estrangeres			188

Les Planes d'Hostoles
1.712 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
295	957	363	97
persones estrangeres			202

Sant Aniol de Finestres
345 habitants

0-17	18-64	65-85	+85 anys
59	217	60	9
persones estrangeres			35

- + 20.000 habitants
- + 2.000 habitants
- entre 1.500 i 2.000 habitants
- entre 1.000 i 1.500 habitants
- entre 500 i 1.000 habitants
- - 500 habitants

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Dependència i discapacitat

L'envelliment de la població de la Garrotxa va lligada a una major taxa de persones en situació de dependència entre la població garrotxina.

L'índex de dependència de la gent gran és el quocient entre la població de 65 anys i més i la població de 15 a 64 anys. Igual que en el cas de l'envelliment, observem que la Garrotxa presenta un índex lleugerament superior al de l'àmbit català (31,5 a la comarca i 28,8 al Principat).

De la mateixa manera, el nombre de **persones amb discapacitat** ha augmentat notòriament: segons dades del 2018 del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, són 3.472 les persones amb discapacitat reconeguda a la Garrotxa. Hi ha 240 persones més amb alguna discapacitat reconeguda respecte de l'any anterior.

En concret, en el període comprès entre l'any 2010 i el 2018, trobem que la població amb algun tipus de discapacitat reconeguda ha crescut en un 51,8 % a la Garrotxa (i Olot presenta dades molt properes). Aquesta dada contrasta amb la de Catalunya, on la taxa de creixement de la població discapacitada per al mateix període és del 31,7 %. Això significa, possiblement, que més persones sol·liciten el reconeixement de la discapacitat.

El fenomen migratori

Quan parlem del **fenomen migratori** solem cometre l'error de centrar-nos en les anomenades migracions externes obviant per complet les internes. Segons dades del 2019, la comarca ha tingut un saldo migratori positiu de 195 amb Catalunya i de 84 amb Espanya. Això vol dir que hi ha més persones que han vingut a viure a la Garrotxa provinents d'altres llocs de Catalunya i d'Espanya que no pas persones que n'han marxat. Aquesta és una tendència habitual en els últims anys.

Evolució del percentatge de població estrangera en relació amb la població total. Olot, Garrotxa, Catalunya, 2000-2020.

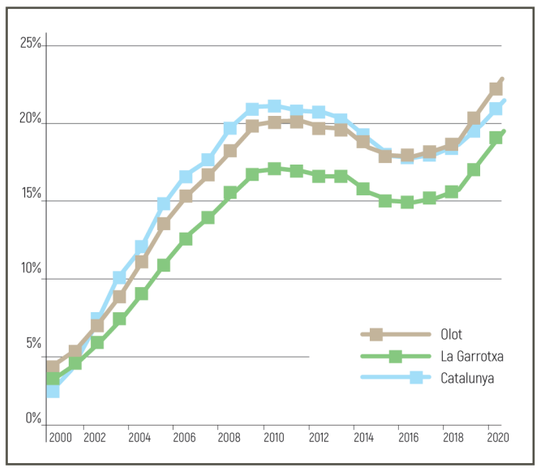

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Pel que fa a les migracions externes, aquest 2020 trobem que la tendència a l'alça de la **població estrangera** es repeteix amb xifres similars a les del 2019: quasi 1.000 habitants estrangers més a la Garrotxa (un 10,7 % més). A la capital de la comarca la variació és força similar (10,2 %); en canvi és lleugerament superior a la de la resta de Catalunya (8,7 %). Pel que fa al percentatge de població estrangera respecte de les persones amb nacionalitat espanyola, els primers representen el 16,79 % de la comarca, molt a prop del percentatge de Catalunya, del 16,2 %. A Olot representa un percentatge superior, amb un 21,8 %, i de fet és el municipi en què aquest percentatge és més elevat. S'ha de destacar que, sense l'arribada de persones de l'estranger, el saldo migratori no podria compensar la baixa natalitat i, per tant, no hi hauria un creixement de la població i hi hauria més envelliment.

La distribució de la població migrada estrangera segueix essent molt heterogènia pel que fa a la nacionalitat d'origen. Trobem fins a 106 nacionalitats diferents que conviuen a la comarca. Els països d'origen que hi predominen són l'Índia, el Marroc, Romania, Hondures, la Xina i Gàmbia. Dos terços de les persones estrangeres tenen la nacionalitat d'algun d'aquests sis països.

Mercat laboral

Durant aquest 2020 hi ha hagut una mitjana mensual de 2.574,7 persones en **situació d'atur**. D'aquestes, un 46,4 % són homes i un 53,6 % són dones. És evident l'impacte que ha tingut la COVID-19 en el mercat de treball, ja que el desembre del 2019 hi havia 2.103 persones en situació d'atur, i aquest últim desembre n'hi havia 2.757. El grup d'edat de 35 a 40 anys és el que més aturats nous ha registrat respecte de l'anterior desembre (100), però, en xifres relatives, el major increment té lloc al grup de 20 a 24 anys, on hi ha un 61 % més de joves en atur respecte de l'any anterior. Si el setembre del 2019 la taxa d'atur registral era de 7,40 %, en el mateix període d'aquest últim any es va enfilar fins al 9,56 %, és a dir, va pujar més de 2 punts. La taxa d'atur registral mesura la relació existent entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada. En el marc global podem veure com la crisi actual ha tallat la lenta recuperació de l'anterior crisi econòmica.

Si fem una anàlisi per sectors, veiem que és el sector de serveis el que ha patit una major incidència de la crisi, tant en nombres absoluts com en relatius. Si aprofundim i fem una anàlisi de les branques d'activitat on hi ha hagut aquest increment percentual de l'atur registrat, observem que les més afectades són l'educació –on l'atur augmenta un 53 %– i les activitats administratives i els serveis auxiliars –on ha augmentat un 37,93 %. A més, aquesta última branca és una de les més nombroses quant a nombre de treballadors i treballadores, és a dir, que quan augmenta l'índex d'atur afecta un major nombre de persones.

D'altra banda, les persones que només tenen estudis secundaris finalitzats són les que han estat més damnificades per l'augment de l'atur. Ara bé, tots els grups dels diversos nivells formatius s'han vist afectats, sense que hi hagi una correlació entre més formació i més o menys creixement de la taxa d'atur. Per exemple, si comparem els mesos de desembre del 2020 i l'any anterior, trobem que els aturats amb estudis primaris incomplets han augmentat un 22 %, i, a l'altre extrem, els aturats amb estudis universitaris de segon i tercer cicle ho han fet un 23 %.

Pensions

Trobem que les **pensions contributives** per règim general mitjanes que es perceben a la Seguretat Social a la comarca de la Garrotxa (962 €) segueixen essent considerablement més baixes que la mitjana de Catalunya (1.116 €). Per altra banda, a la Garrotxa hi ha 13.101 persones que tenen una pensió contributiva, les quals reben de mitjana 1,21 pensions cada una, mentre que a Catalunya la mitjana és d'1,12.

Cal destacar que la distribució d'aquestes pensions no és equitativa. Els homes cobren, a la Garrotxa, 415,53 € més de pensió que les dones. Aquesta desigualtat està produïda per la diferència d'imports que hi ha a les pensions de jubilació, que arriba fins als 460 € de diferència entre sexes.

Renda familiar

Tot i que no es disposa de dades segmentades i mesurables per comarca sobre la situació de pobresa a la nostra comarca, l'informe "La cohesió social a la Garrotxa. Realitats i reptes de futur (2017)" ens indica que a la ciutat d'Olot es pot calcular un 5 % de població en situació de pobresa severa i un altre 5 % en situació de vulnerabilitat. Aquest indicador es pot complementar amb la renda familiar disponible bruta (RFBD), la qual, tal com indiquen les últimes dades de l'Idescat del 2016, és molt similar a la mitjana catalana: 16.300 € per habitant. Aquesta RFBD ha crescut des del 2013, i s'han superat les altres comarques gironines, fet que indica un nivell econòmic alt, tot i que no garanteix les disparitats econòmiques estructurals de la població.

COVID- 19

El coronavirus SARS_CoV-2 és un nou tipus de virus que produeix una malaltia infecciosa anomenada COVID-19. A les persones pot causar-los infeccions respiratòries comunes, com ara el refredat, o d'altres de més greus, com la síndrome respiratòria aguda severa.

Fins fa poc no se'n tenia coneixement. El desembre del 2019 es va identificar per primera vegada a la ciutat de Wuhan, a la Xina, i s'ha anat escampant per tot el món. Degut a l'extensió geogràfica de la malaltia que causa i a l'elevat nombre de persones afectades, l'Organització Mundial de la Salut ha declarat el brot de coronavirus com a pandèmia.

La transmissió és per contacte directe amb les secreccions respiratòries que es generen amb la tos o l'esternut d'una persona. Per això les mesures principals de protecció són:

- Higiene freqüent de mans i superfícies: desinfecció amb gel hidrològic.

- Ús obligatori de mascareta.

- Distància social, és a dir, interval d'espai físic entre dues persones.

- Prohibició de fer reunions de més de sis persones, tant en l'àmbit públic com en el privat. Es recomana limitar el contacte social als grups bombolla, és a dir, grups que es relacionen entre si generant un espai de confiança i de seguretat.

- Limitacions en la mobilitat, tant dins de Catalunya com en relació amb altres països.

Aquesta pandèmia i la seva gestió estan comportant conseqüències en les necessitats socials de les persones i dels grups de la comarca. Per això, al llarg del document, es destaquen els impactes, que hem vist des del CASG, envers les persones que hem intervingut. Cal dir que aquesta pandèmia encara ha amplificat més les desigualtats socials i la polarització en la vivència de la situació. Coexisteixen a la vegada les diferents i oposades maneres de viure aquesta situació, i fins i tot una persona passa per diferents fases a mesura que avança el temps.

3

ELEMENTS DE L'ENTORN

En aquest apartat s'assenyalen algunes de les coses que passen al nostre voltant i que tenen un impacte en la nostra tasca.

A escala internacional

- S'ha continuat amb la migració forçosa del Triangle Nord de l'Amèrica Central (integrat per Guatemala, Hondures i el Salvador) a Catalunya. Actualment, el nivell de violència és dels més alts del món, i per això la població fuig a altres països en busca de refugi i asil. També cal destacar la desestabilització d'altres països com Colòmbia.

- El tancament de fronteres durant uns mesos ha provocat la limitació de les noves arribades i també les dificultats de retornar al país d'origen si així es desitjava. A més, durant aquesta època el fet que morissin persones de diferents confessions religioses que habitualment repatrien els cadàvers ha fet que no hagi sigut possible i s'evidenciessin les dificultats per assumir pràctiques religioses diverses en els cementiris municipals.

- Atès que la pandèmia és a escala mundial, implica que les persones que han fet un procés migratori viuen amb angoixa aquesta situació per no poder estar a prop dels familiars i els coneguts al país d'origen.

- Estancament, durant uns mesos, de l'arribada de joves que migren sols, a causa de les limitacions de mobilitat.

- La legitimació del discurs de l'extrema dreta, la nova onada de populismes i la polarització de posicions que està tenint lloc a l'entorn dels drets civils són fets globals. Percebem un augment del malestar i un aflorament del discurs xenòfob. És un discurs invisibilitzat i amagat, però que actualment surt a l'esfera pública amb més facilitat i amb menys por. El trumpisme i la política de divisió (ells i nosaltres) tenen un gran efecte a escala global.

- Moviment activista del Black Lives Matter, sorgit a les comunitats afroamericanes dels Estats Units i que realitza campanyes contra la violència racista exercida vers les persones negres. El 2020, a causa de l'homicidi policial a George Floyd, les protestes s'internacionalitzen i es realitzen també a la Garrotxa.

A escala espanyola

- Inici de repercussions del traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat pel fet que l'Estat espanyol comença a resoldre les sol·licituds de protecció internacional (PI). I ho fa per raons humanitàries, en el cas de Veneçuela, i de manera desfavorable a la majoria dels altres països, fet que comporta un augment de persones que es troben en situació irregular d'un dia a l'altre.

- Arribada continuada de joves i adolescents migrants sols en situació de desemparament i dificultats del sistema de protecció per poder donar-los una atenció integral.

- Compliment de la majoria d'edat i abandonament dels centres de menors dels joves no acompanyats.

- Aprovació, per part de l'Estat, de la prestació IMV (ingrés mínim vital), des del 15 de juny d'enguany.

A escala catalana

- La Generalitat aprova la Llei 19/2020, de 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació.

- El Govern aprova el Pla estratègic de serveis socials 2020-2024.

- El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies presenta les recomanacions per al futur model de l'autonomia i l'atenció a les persones.

- Noves addendes en el contracte programa amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, per l'impacte de la COVID-19.

- El Govern aprova el reglament de la Llei de la renda garantida de ciutadania.

- La Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat passa a dependre de Salut, per la gestió de les residències.

- Nomenament d'un representat de Salut pel seguiment de l'impacte de la COVID-19 a les residències per a gent gran amb situació de dependència i per a discapacitats.

- Protocols del Procicat en relació amb els serveis socials, especialment pel que fa a residències i centres de dia.

A escala comarcal

- Problemes d'infrahabitatge i dificultats d'accés a l'habitatge. Augmenta l'ocupació per temes socials i econòmics, no ideològics.

- Des de CEPAIM s'ha contractat una dinamitzadora comunitària per intervenir al territori, la qual se centra especialment en els col·lectius de joves i dones. La contractació va començar el març i no es va poder desenvolupar res inicialment a causa de la pandèmia.

- Augment de l'atur, en general, i especialment del juvenil.

4

QUI I COM SOM

4.1. LA NOSTRA MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG) és l'entitat pública, creada l'any 1997 per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa, que gestiona els serveis socials a la comarca de la Garrotxa.

MISSIÓ

Entitat pública, dinàmica, innovadora i compromesa, formada per un equip de professionals que treballa bàsicament a la Garrotxa, gestionant i facilitant els serveis necessaris a les persones i a la comunitat per millorar el **benestar** i contribuir a la **cohesió social**.

VISIÓ

Volem ser una entitat que ofereixi una atenció de qualitat, plural, oberta i flexible, i que sigui capaç d'anticipar-se als canvis socials i a les noves demandes de la població. Que disposi de recursos per atendre els sectors més desafavorits, que potenciï l'autonomia de les persones i l'acompanyament en les situacions de dependència.

Que sigui capaç d'influir en la societat garrotxina per aconseguir la inclusió de totes les persones, especialment de les més desafavorides.

Volem ser una entitat referent en l'àmbit de l'acció social, tant a la Garrotxa com a la resta de Catalunya, innovadora i centre d'investigació, d'assessorament i de formació.

Volem que el nostre equip de professionals estigui orgullós de treballar a la nostra organització i que s'identifiquin amb els valors de la institució i amb els codis ètics de la professió.

VALORS

Els principis que marquen les nostres actuaccions i manera de fer volem que siguin:

VALORS

- Comunicació
- Motivació
- Respecte
- Treball en equip
- Compromís
- Flexibilitat
- Coherència

4.2. L'EQUIP HUMÀ

Enguany, la gestió de les professionals ha estat molt complexa per dues circumstàncies: les oposicions per a la consolidació de places (que continuarà l'any vinent) i la pandèmia, que ha generat molta mobilitat (baixes d'embaràs, de malalties cròniques...).

Per fer front a la gestió de la pandèmia s'ha augmentat la plantilla en dues professionals: una per fer suport administratiu i una tècnica social per reforçar l'acollida.

Plantilla, per serveis.
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2020

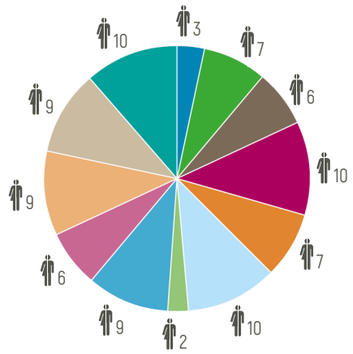

- Equip d'acollida
- Equip d'autonomia
- Equip comarcal
- Equip infància i famílies
- Equip promoció social
- Equip comunitari
- Dinamitzadores d'emancipació de joves
- CAD-SEVAD
- EAIA
- Atenció al públic i suport administratiu
- Administració, serveis informàtics i administració electrònica
- Equip de qualitat, coordinacions i direccions

Impactes de la pandèmia en l'organització i la intervenció:

- La recepció s'ha adequat per atendre correctament les persones i per mantenir les mesures de seguretat.

- L'organització per grups bombolla, per evitar el contagi de la COVID-19, dificulta el treball en equip, la fluïdesa i la rapidesa de la comunicació.

- Es fa necessari, de manera molt ràpida, equipar l'espai informàticament, amb connexions a Internet i amb accés a la xarxa de treball per part de totes les professionals.

- El teletreball també ha impactat fortament en la vida familiar de les professionals, especialment entre les que tenen famílies amb fills. Hi ha hagut una pèrdua de l'espai personal-professional / feina-casa.

- El telèfon és el mitjà principal de l'entrevista durant el període de confinament. S'incorpora el WhatsApp com a mitjà de comunicació amb les persones. Això facilita la relació amb els joves i, alhora, genera molta immediatesa.

- La majoria de reunions, espais de formació i sessions de treball són virtuals, i no sempre es disposa dels espais més adequats per dur-ho a terme. Estalvien, això sí, el desplaçament.

- L'equip de serveis generals i administració s'adapta a les necessitats de cada servei i flexibilitza els procediments per poder donar suport a l'organització.

- Per garantir la seguretat de les persones usuàries i de les professionals s'han organitzat les cites prèvies. Així assegurem que la persona està informada i que disposem de l'espai adequat per atendre-la, especialment en els primers mesos de pandèmia.

- En un primer moment es van haver de suspendre i després s'han hagut d'adequar les activitats grupals, reduint el nombre de persones i fent-les a l'exterior.

- Durant el confinament domiciliari es va parar la intervenció directa i presencial als espais socioeducatius, al menjador social i a l'espai obert. En la posterior obertura s'han adaptat els grups i els espais d'acord amb les mesures sanitàries.

- S'han suspès els espais de supervisió dels equips. Per això s'organitzen més sovint i de manera periòdica les reunions de suport de cada equip.

4.3. EL CREIXEMENT PROFESSIONAL

El marc del Pla estratègic del CASG considera el **creixement professional** un eix de treball primordial, i aquestes són les actuacions principals:

Enguany, s'han anul·lat les formacions previstes per al primer trimestre i s'han adequat a un format en línia les del segon.

S'han fet **tallers d'eines de treball**, com el BPM, un gestor d'expedients administratius i de l'eina de diagnòstic, l'SSM_Cat Matriu d'Autosuficiència, adreçada a les tècniques socials.

S'han organitzat **seminaris** sobre:

- Una mirada des de l'ètica en aquest moment actual, amb la Begoña Román.

- La diversitat funcional, amb la Soledad Arnau.

S'han organitzat dos **cursos** amb la col·laboració del Departament de Treball, Afers Socials i Família:

- Perspectiva de gènere i atenció a la violència masclista des dels serveis socials.

- Intervencions en situacions de pèrdues i dol.

Es disposa de **tres espais de supervisió**:

- Un d'ampli per als diferents equips i que es fa amb l'Anna Viñas (no s'ha pogut dur a terme).

- Un d'especialitzat per a l'EAIA.

- Un d'especialitzat en l'acompanyament educatiu i terapèutic de l'equip d'infància i famílies.

Formacions internes **98** persones

2.126 hores

3.155,34 euros

Formacions externes **50** persones

1.189 hores

3.074,62 euros

Aquest any s'ha fet una **sessió** amb la Joana Frigolé, en el moment del confinament, per poder ajudar les professionals en el seu estat emocional: "No podem acompanyar les persones si nosaltres no estem emocionalment fortes".

I s'han promocionat dos **processos d'acompanyament** per al desenvolupament personal i del seu rol professional, a través d'un procés de coaching, a dues persones de l'organització.

La **jornada corporativa**, un espai de treball amb totes les persones que formem l'organització, s'ha celebrat en un format híbrid per respectar les mesures de protecció, i s'ha reflexionat entorn de les "Lliçons apreses durant el període de confinament", amb en Manel Muntada.

Pel que fa a la formació externa, s'ha reduït la participació a cursos però s'han intensificat els seminaris virtuals (tot i que molts no els hem registrat com a formacions).

4.4. EL CONEIXEMENT

El CASG vol ser una organització que aprèn, i per això un dels seus eixos estratègics és el **coneixement**, i com generar-lo, com transmetre'l i com difondre'l a través de:

Sessions de transferència de coneixement

S'ha fet una sessió de transferència de coneixement amb la col·laboració d'en Xevi Collell, que ha explicat el projecte Espai Cràter. La resta de sessions previstes s'han anul·lat.

Sessions transferència coneixement **17** professionals

1 sessions

Visites i intercanvis

- Visita virtual dels alumnes del màster interuniversitari Polítiques Socials i Acció Comunitària, organitzada per l'IGOP.

- Visita dels equips del Servei d'Intervenció Socioeducativa de la Cerdanya.

- Visita de les professionals de la residència Torreblanca per conèixer més el recurs social.

- Visita de les professionals de la Secció de Planificació Estratègica i Innovació de l'Ajuntament de Girona.

Pràcticum

El CASG s'implica en la formació de les persones que es formen per a les disciplines de l'acció social, garantint una acollida i un procés de pràctiques adequat i acordat amb la institució educativa corresponent.

Enguany hem tingut dues alumnes de pràctiques:

- Una estudiant de Treball Social de la Universitat de Girona.

- Un estudiant d'un mòdul de cicle formatiu de grau mitjà de Gestió Administrativa de l'IES Bosc de la Coma d'Olot.

Col·leccions

Enguany s'han fet amb un procés participatiu i s'han publicat dos documents:

- "L'avaluació del Pla per a la inclusió i cohesió social", realitzat per en Xevi Casademont i la Maria Aulinas, del Grup de Recerca de Ciències Socials Aplicades de la Universitat de Girona.

- "La diagnosi de les realitats LGTBI* a la comarca de la Garrotxa", realitzat per en JoséAntonio Langarita, la Núria Sadurní, la Pilar Albertín i la Núria Palomar, del Grup de Recerca de Ciències Socials Aplicades de la Universitat de Girona.

ERESS, espais de reflexió ètica dels serveis socials

El grup de persones que formen l'ERESS s'ha sentit més que mai interpel·lat a parlar de l'ètica en aquest moment de la gestió de la pandèmia, i per això ha generat diferents documents i espais de reflexió. També ha estat un dels anys que més dilemes ètics ha rebut de les persones de l'organització.

Espais de reflexió i construcció del model d'intervenció

Enguany els espais del model d'intervenció s'han centrat en:

- Estratègies per fer front a la situació provocada per la pandèmia.

- Avaluació de les estratègies.

Observatori de Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa

L'any 2018 l'Observatori ja va començar a treballar per aproximar-se als 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), fixats a l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. El seu repte és aportar informació útil de la Garrotxa per a la presa de decisions i la planificació per al seu desenvolupament.

Aquest any 2020 es realitza un encàrrec polític d'elaborar un pla estratègic de la comarca, de manera participativa i transversal *(Fem Garrotxa, garrotxaresilent.cat)*.

La direcció del CASG forma part de la Comissió Estratègica que ha de desenvolupar el Pla estratègic i del pol tècnic per desenvolupar els indicadors que haurà de tenir l'Observatori com a instrument per avaluar el desenvolupament d'aquest pla.

Cercles de comparació

Els cercles de comparació intermunicipal són un mètode de treball de la Diputació de Barcelona, amb periodicitat anual, que mesuren, comparen i avaluen resultats de totes les poblacions que hi estan adherides, mitjançant uns indicadors comuns consensuats, per impulsar la millora dels serveis.

En el cas de serveis socials, els serveis que s'avaluen són: els serveis socials bàsics, el servei d'atenció domiciliària i els centres diürns.

A més, es forma part d'un grup de treball per intercanviar les experiències.

4.5. ELS ASPECTES TRANSVERSALS

La finalitat d'aquest apartat és destacar les actuacions que són transversals a tota la institució i que tenen un fort caràcter intern, que vetllen per la qualitat i per la millora contínua dels serveis, i per implementar, en alguns casos, les lleis que ens venen donades com a Administració pública:

Igualtat de gènere

La Comissió d'Igualtat, que vetlla per tirar endavant el Pla d'igualtat intern del CASG, ha organitzat:

- L'Adona't, un espai per donar a conèixer el pla a les persones que comencen noves a l'organització.

- Les cures a l'organització, un seminari impartit per Fil a l'Agulla.

Accessibilitat

La Comissió d'Accessibilitat, creada el 2016, treballa per analitzar el grau d'accessibilitat del CASG i per planificar quins canvis hi podem fer a curt i a llarg termini per tenir uns serveis al màxim d'accessibles perquè siguin respectuosos amb les diversitats. Aquest any la Comissió d'Accessibilitat s'ha incorporat a treballar l'itinerari *Cossos i ments, la dignitat de la diferència*.

Seguretat i salut

El Comitè de Seguretat i Salut és l'òrgan paritari i col·legiat de participació que es destina a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos laborals. S'ha de constituir a tots els centres de treball que tinguin cinquanta o més treballadors i treballadores.

Aquest any, amb la situació de la pandèmia, especialment en el moment de desconfinament i d'adaptacions als protocols, han sigut necessàries diverses reunions específiques més enllà de les ordinàries.

Transparència i protecció de dades

Es dedica a la publicació al Portal de la Transparència del registre d'activitats de tractament i de les dades del delegat de protecció de dades.

Administració electrònica

Es va desenvolupant el full de ruta de l'administració electrònica. Aquest any, com a tema més rellevant, hi ha la implementació del gestor d'expedients administratius Aytos.

Gestió per processos i qualitat

El GESS (gestor d'expedients de serveis socials) és el principal sistema d'informació social del CASG. És una eina que s'utilitza i es desenvolupa conjuntament amb quatre territoris més: el Pla de l'Estany, el Ripollès, l'Alt Empordà i el Gironès-Salt. Enguany es destaca que s'ha treballat en:

- La implementació del procés d'ajudes d'urgència social.

- El desenvolupament de l'extracció de dades.

- El desenvolupament i la implementació de l'eina de valoració SSM_Cat Matriu d'Autosuficiència (nova eina diagnòstica).

Reclamacions i suggeriments

Un 0,30 % de les persones que s'han beneficiat dels serveis socials han fet una reclamació, queixa i/o suggeriment. Un 57 % és en relació amb desacords en prestacions i recursos. A totes se les respon en el marc d'una entrevista en un termini màxim de quinze dies.

Comunicació

Per poder fer difusió de les nostres actuacions, disposem de diferents canals: el web www.casg.cat, la participació activa a les xarxes socials (Facebook, Instagram i Twitter), la intervenció en programes de Ràdio Olot, com "Olot t'entén", i intentem guanyar presència als mitjans locals.

4.6. TREBALL EN XARXA

Un dels pilars del nostre model és el treball en xarxa, que és un element clau per oferir una atenció integrada a la ciutadania. Tenim espais de treball en xarxa que són per treballar temes concrets i que trobarem l'explicació al llarg del document vinculat amb els serveis corresponents.

També tenim espais de treball en xarxa transversals:

- Taula per a la cohesió social: Creu Roja, Caritas, Mans per l'acció solidària, Ocupació, Habitatge, Salut, Educació i Acció Social. Amb 5 comissions de treball.

- Pla integrat d'atenció social i sanitari PAISS de la Garrotxa. Aquest any ha estat molt complexe avançar amb les comissions del Pla, només s'han realitzat al segon semestre les Unitats funcionals de salut mental d'adults i salut mental infantil.

Cal explicar que aquest any s'han creat noves eines de coordinació periòdica amb agents comarcals, per la gestió de la pandèmia, tant a la primera fase de confinament com de desconfinament, i ara, de seguiment de la COVID-19. Són eines necessàries per tenir la informació útil per a la presa ràpida de decisions. Els espais de treball en què s'ha participat són:

- Taula d'Emergència (confinament).

- Reunions amb els agents educatius (IME, inspecció, EAP...) en el tancament de les escoles.

- Reunions amb el Centre de Distribució d'Aliments (Càritas / Creu Roja).

- Reunions amb les direccions de les residències.

- Comissió de Desconfinament.

- Comissió de Seguiment de la COVID-19 amb salut pública, epidemiologia, atenció primària i de salut hospitalària.

5

EL PRESSUPOST

El pressupost del CASG inclou 9.882.154,34 € com a ingressos. El 77,40 % prové d'altres administracions públiques, el 19,46 % correspon a ingressos de les persones usuàries de serveis i un 3,14 % fa referència a d'altres ingressos.

Les despeses sumen un total de 9.535.013,45 €. El gruix d'aquesta despesa se centra en el conjunt de serveis, que suposen el 92,08 % del total. Un 4,53 % va destinat a l'administració i un 3,39 %, a despeses ordinàries.

Ingressos.
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2020

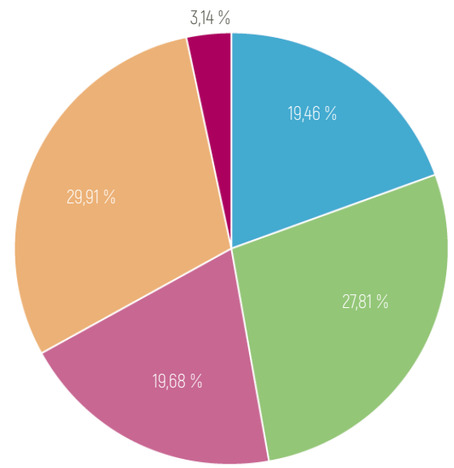

- PERSONES USUÀRIES
- GENERALITAT CATALUNYA
- AJUNTAMENTS COMARCA
- GENERALITAT CATALUNYA-SERVEIS
- ALTRES (DIPUTACIÓ, ABS HOSPITAL,SUMAR)

Despeses.
Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2020

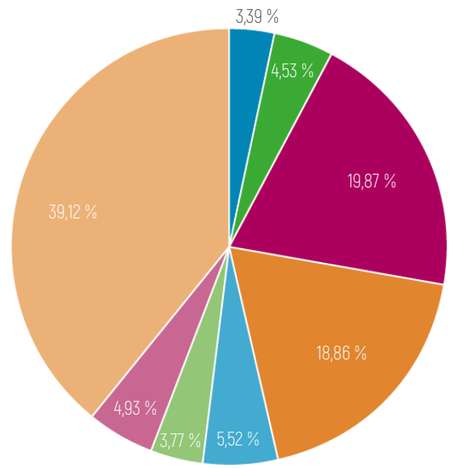

- DESPESES ORDINARI
- ADMINISTRACIÓ
- SERVEIS SOCIALS BÀSICS
- SERVEIS D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA
- SERVEIS DE VALORACIÓ DEPENDÈNCIA
- SERVEIS ESPECIALITZATS
- ACCIÓ COMUNITÀRIA
- SERVEIS CENTRE DE DIA I RESIDENCIALS

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

6

L'ACCIÓ

Les necessitats socials són estats de carència relacionats amb el desenvolupament personal, social i comunitari que s'emmarquen en una societat concreta, que té lloc en un territori concret i en un moment concret.

Són necessitats que afecten la persona i la comunitat. Tot i que no es pot perdre de vista la visió holística de les persones i dels grups, en aquesta memòria es presenten les accions i els serveis que s'han dut a terme per a les quatre necessitats socials, després de fer una introducció global.

A cada apartat, primer es destaquen els impactes de la COVID-19 a les persones que s'han atès des dels serveis que treballen en aquest àmbit, bé per necessitats noves, bé per aspectes que ja existien i que s'han aguditzat. Finalment, hi ha el recull dels recursos, els projectes i els serveis que es porten a terme amb les dades d'atenció, i també un mapa resum dels principals recursos atorgats per a cada municipi.

Cal tenir en compte que la nostra finalitat és **potenciar les capacitats de les persones, famílies i/o grups per afavorir la seva autonomia i la seva relació amb l'entorn, des d'una visió integral, per millorar la seva qualitat de vida.**

6.1. ELS SERVEIS SOCIALS BÀSICS

L'atenció des de la **recepció** ha augmentat, ja sigui en trucades com en presencialitat, especialment durant la fase de confinament, quan molts serveis públics estaven tancats. Les demandes més sol·licitades han estat per informar-se sobre ajudes per la pèrdua de la feina, el funcionament dels ERTO (expedients de regulació temporal d'ocupació), els avisos de talls de subministraments i les valoracions i revisions de discapacitat i dependència.

9.912 persones s'han beneficiat dels **serveis socials**, un 1,25 % més que l'any passat. Aquesta dada correspon a 5.125 famílies, un 13,95 % més que l'any passat. Un 70 % de les persones viuen a Olot; la resta, als diferents municipis de la comarca. Un 56 % són dones. Per edats, destaca el grup de persones que es troben a la franja d'entre 35 i 64 anys, les quals suposen un 29,2 % de la població beneficiària. Pel que fa al lloc de procedència, majoritàriament atenem persones de nacionalitat espanyola, en un 67,10 % dels casos. Del percentatge de població d'origen estranger atesa cal destacar que un 7,89 % és marroquina; l'hondurenya representa un 5,51 % i la gambiana, un 4,97 %. Quant a la tipologia de famílies, que actualment és molt diversa, destaquem, amb un 33,28 %, les situacions unipersonals, amb un 15,39 % les parelles i amb un 15,37 % les famílies nuclears.

En el quadre podem veure com es distribueixen les problemàtiques o les necessitats ateses.

5.125
nuclis familiars

Problemàtiques ateses pel SBAS

33,62 %	salut i drogodependències
21,67 %	econòmiques
11,29 %	mancances socials
10,09 %	laborals
7,18 %	discapacitats
5,52 %	altres
5,44 %	habitatge
3,06 %	aprenetatge
2,13 %	sospita maltractament

El grup majoritari de la nostra atenció, amb un 33,62 %, és l'àmbit de salut, el 53,72 % del qual té a veure amb malalties físiques cròniques i, conseqüentment, amb aspectes de dependència.

Una de les problemàtiques amb molt de pes dins les atencions són les de l'àmbit econòmic. Cal destacar que un 21,67 % de les atencions familiars són degudes a ingressos insuficients i que un 25,38 % d'aquestes famílies no tenen ingressos. Cal remarcar també l'augment d'aquesta problemàtica, ja que ha pujat un 5 % respecte de la resta de problemàtiques econòmiques de l'any passat. Vinculat amb aquestes dificultats en tenim un 10,09 %, que són d'àmbit laboral.

Pel que fa a les mancances socials, un 11,29 % del total, destaquen en un 56,04 % les dificultats en les relacions socials i familiars.

De les problemàtiques relacionades amb les sospites de maltractament, la més habitual és la sospita de maltractament psíquic a la dona, la qual representa un 37,29 % de les sospites.

Pel que fa a les problemàtiques de discapacitats, en un 32,7 % sobresurt la disminució física i en un 29,81 %, la discapacitat psíquica.

Si aprofundim en les mancances d'aprenentatge, el 3,06 % del total, destaquen en un 51,62 % les dificultats en l'aprenentatge escolar.

Per acabar, destaquem la problemàtica altres, que en un 75,33 % està vinculada a problemes legals d'estrangeria.

Des del **Servei d'acollida d'Olot** s'han atès 2.676 persones. Podem destacar el següent:

- La principal problemàtica de les persones que han arribat al servei és l'econòmica.

- La complexitat de les condicions de famílies i/o persones en situació administrativa irregular. Un 21 % dels nuclis familiars atesos estan en aquesta situació, amb tot el que representa, tant a escala laboral, econòmica, d'accés a les administracions i en les relacions familiars.

- L'habitatge, tant per les seves condicions precàries o d'infrahabitatge com per la dificultat d'accés (lloguer no accessible, condicions no assolibles...), i fins i tot augmenta l'ocupació per raons econòmiques i socials.

6.2. L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS MATERIALS I INSTRUMENTALS

En aquest apartat parlem de les situacions amb manca o dèficit de recursos econòmics per cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació, higiene personal i/o dificultats per accedir a un habitatge i als subministraments, però també dels dèficits formatius, administratius, relacionals, ...

Principalment, els impactes de la pandèmia en aquest àmbit són:

- Les pèrdues de llocs de treball i/o inici d'ERTO de moltes persones que formaven part del mercat laboral.

- L'augment de la fragilitat econòmica i emocional de les famílies, que, tot i treballar, tenen molta inestabilitat en els ingressos mensuals, la qual està causada per unes condicions laborals precàries.

- L'augment del risc del procés de desnonament per impagaments.

- L'augment dels deutes dels subministraments i de l'habitatge.

- La gestió de tràmits d'altres administracions/serveis (ingrés mínim vital, ajut de lloguer, SEPE, INSS...) és complexa i requereix acompanyament per a les persones, i això recau sobre els nostres serveis malgrat no ser de la nostra competència.

- La bretxa digital: mancances materials, de mitjans i/o de competències per treballar virtualment i, en especial, per relacionar-se a través de les xarxes socials.

Un 20 % de les persones que hem atès des dels **serveis socials** han requerit suport per cobrir les despeses d'alimentació, dels subministraments i de l'habitatge, és a dir, de les necessitats bàsiques. Una de les causes importants és la dificultat de tenir ingressos suficients, ja sigui perquè s'ha perdut la feina o perquè les condicions laborals són molt precàries.

Materials i instrumentals **1.953 persones**

19,70 %	20,72 %	920
del total de La Garrotxa	del total d'Olot	nuclis familiars

Hem atès persones amb problemàtiques molt cronificades, amb un nivell d'exclusió i/o pobresa elevats. Això, sumat a la crisi econòmica, fa que tinguin dificultats greus per experimentar millores.

S'han atès 171 **joves** de 18 a 25 anys de la comarca. 40 d'ells s'han atès per primera vegada aquest any i 15 d'ells corresponen a joves que van migrar sols i que van entrar a un centre de protecció, i aquest 2020 ja han complert els 18 anys i han hagut de deixar el centre. En els següents apartats, tal com hem esmentat anteriorment, veurem els recursos, els serveis i les accions que s'han dut a terme i els seus resultats.

6.2.1. L'atenció a les persones amb mancances econòmiques

Per pal·liar la manca de recursos econòmics de les famílies, l'any 2017 la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 14/2017, de 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania (RGC), que preveu que en pugui ser beneficiària qualsevol persona que, durant els sis mesos anteriors a la sol·licitud, tingui ingressos inferiors al 91 % de l'indicador de renda de suficiència (IRSC) de Catalunya.

Tal com estava previst, l'1 d'abril del 2020 va acabar el desplegament de la prestació econòmica i del llindar d'ingressos per a l'accés a l'RGC. Actualment aquest topall se situa en ingressos inferiors al 100 % de l'IRSC que sigui vigent cada moment.

Per a l'exercici del 2020, la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya va fixar el valor de l'IRSC en 569,12 € mensuals i en 7.967,73 € anuals.

Aquest any, en data de 29 de maig, l'Estat espanyol va aprovar el Decret llei 20/2020, que estableix l'ingrés mínim vital (IMV), una prestació adreçada a prevenir el risc de pobresa i d'exclusió social de les persones que viuen soles o que estan integrades en una unitat de convivència i no tenen recursos econòmics bàsics per cobrir les seves necessitats bàsiques. Es configura com una prestació econòmica que forma part de l'acció protectora de la Seguretat Social i ha de garantir un nivell mínim de renda.

RGC a la Garrotxa **461 persones**

258
nuclis familiars

Molt poques persones, fins ara, han pogut rebre la prestació, malgrat que és efectiva des del mes de juny. Un excés de burocràcia i de documentació i de dificultats de tramitació –tot i el suport realitzat des de la comarca– impedeixen la protecció a les persones més vulnerables i en situació d'extrema pobresa. No disposem de dades de la nostra comarca.

Per la manca de cobertura de les necessitats bàsiques a la població més vulnerable i en risc de pobresa que haurien de cobrir la renda de garantia de ciutadania de Catalunya i l'ingrés mínim vital de l'Estat espanyol, tal com són els seus objectius, els serveis socials hem de cobrir-los, a través d'ajuts d'urgència social i d'altres serveis, que de cap manera garanteixen unes prestacions per evitar les situacions de pobresa i d'extrema pobresa.

Les actuacions des del CASG són:

Ajudes d'urgència social (AUS)

Són les ajudes a les persones i a les famílies que pretenen pal·liar les situacions **puntuals, urgents i bàsiques**, tot i que cada vegada més hem de parlar de situacions cronificades. Poden ser en forma econòmica o en espècies, en el cas dels aliments, la roba, les pensions...

S'ha augmentat en un **48,5 %** la despesa en ajuts d'urgència en relació amb l'any passat.

Els àmbits més rellevant pel que fa als ajuts d'urgència social són per a l'alimentació, per a les dificultats derivades de l'habitatge i per als subministraments.

1. Ajudes per alimentació

Per cobrir les necessitats bàsiques d'aliments a la població més vulnerable disposem de:

Centre de Distribució d'Aliments de la Garrotxa (CDA)

És un espai destinat a oferir **aliments bàsics** que té conveni amb Càritas. El centre compta amb la coordinació i el suport d'una professional, una persona encarregada del magatzem, contractada per l'empresa d'inserció laboral ECOSOL-Càritas, i una trentena de persones voluntàries.

Per la irrupció de la crisi sanitària s'ha adaptat l'entrega d'aliments que hi havia al CDA, i s'ha passat d'un model d'autoservei a la confecció de lots per evitar el contacte entre les persones. Durant el confinament es van entregar els lots a domicili a través de persones voluntàries.

El nombre de persones no ha augmentat en relació amb l'any passat perquè la capacitat de gestió que té el CDA és la màxima.

CDA **2.569** persones

87.048,87 euros | 4.318 cistelles | 890 unitats familiar

Accions formatives al Centre de Distribució d'Aliments

Es tracta dels tallers de **formació** i de les xerrades monogràfiques, que són un puntal bàsic del projecte, ja que contribueixen a dotar els participants d'eines per facilitar el seu procés cap a una major autonomia. El gruix important dels tallers es va anul·lar, però sí que a la tardor es van poder fer els planificats, adaptant-se a les restriccions.

Ajuts d'urgència per alimentació

Per fer front a les demandes d'**ajut per aliments** per cobrir les necessitats de moltes persones i/o famílies que acudeixen als serveis socials perquè han vist disminuir o desaparèixer els seus ingressos, i que no es poden derivar, o no és convenient fer-ho, al Centre de Distribució d'Aliments, es fan ajuts econòmics, en metàl·lic o en forma de targetes moneder de la Creu Roja.

Tipologia de les ajudes d'urgència social (AUS)

CONCEPTE	FAMÍLIES	BENEFICIÀRIS / BENEFICIÀRIES	COST
Aliments i Roba	1.733	4.586	222.081,71 €
Habitatge / Pensions	153	462	302.493,72 €
Farmàcia / Salut	482	515	31.310,07 €
Derivats de fills/es	133	315	35.426,32 €
Transport	162	216	14.075,12 €
Subministraments	598	1.814	52.352,45 €
Altres	198	337	14.718,35 €
TOTAL			**672.457,74 €**

Ajuts urgència alimentació **892** famílies

177.311,27 euros

També durant el període d'estiu i aquest any 2020 durant el tancament de les escoles, quan els infants i els joves no han pogut disposar del menjador escolar, per oferir una alimentació amb consum de productes frescos, que no estan inclosos a les cistelles del Centre de Distribució d'Aliments, s'han donat ajuts en metàl·lic o en forma de targetes moneder de la Creu Roja.

2. Atenció a les dificultats derivades de l'habitatge

Disposar d'un habitatge és un dret que no tothom té garantit. En aquest apartat presentem diferents recursos per atendre les dificultats derivades de l'habitatge.

El Consorci participem a la Taula de coordinació pel dret a l'habitatge, que convoca l'Ajuntament d'Olot.

Informes d'exclusió residencial

Aquest any 2020 s'han fet 26 **informes** per evitar l'exclusió residencial, tenint en compte que s'ha protegit per llei iniciar processos de desnonament durant el període d'estat d'alarma.

Exclusió residencial **26** informes

Ajuts econòmics habitatge **248** persones

45.680,94 euros

Ajuts econòmics per habitatge

També hem fet **ajuts econòmics** a 248 persones per ajudar a pagar el lloguer de pisos o habitacions. El cost i la dificultat de trobar habitatges fa que augmenti el lloguer d'habitacions.

La manca d'habitatges socials a la comarca per atendre situacions d'emergència i/o per donar resposta a la necessitat d'allotjament fa que hàgim de comptar amb les **pensions**, que ens faciliten la possibilitat de garantir l'allotjament en situacions determinades i ens permeten evitar situacions de sensellarisme. Enguany, 143 persones han viscut, durant un període de temps, en una pensió. Cal destacar que aquesta xifra ha augmentat moltíssim respecte de l'any passat. L'import total de les factures de pensions és de 251.661,78 €.

Pensions **143** persones

251.661,78 euros

Empadronament al CASG

Hi ha persones que, per diversos motius, no tenen un lloc on **empadronar-se**, no disposen d'habitatge, on viuen no els deixen empadronar,... Per tal que puguin disposar del padró i que aquest fet els obri la possibilitat de rebre suport, des del CASG les empadronem a la nostra seu, tal com marca la legislació vigent.

Empadronament al CASG **145 persones**

31 de desembre de 2020

18 nacionalitats diferents:
espanyola
gambiana
índia
colombiana

88/19
altes/baixes

3. Pobresa energètica

Ajuts d'urgència per subministraments

Una situació social greu que va en augment és el fet de no disposar dels recursos econòmics per poder pagar els **subministraments** del domicili, els quals cada vegada es van incrementant.

Ajuts urgència subministraments **598 famílies**

52.352,45 €

Informes de pobresa energètica

La llei protegeix les persones i les unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial davant dels talls que puguin acordar les companyies subministradores d'electricitat, gas i aigua potable per manca de pagament. La manera de fer-ho és a través dels **informes de pobresa energètica**. Cal destacar que durant la primera fase de confinament s'ha decretat que no es podien tallar els subministraments.

Informes **595 informes**

Pobresa energètica

Sorea	179
Endesa	201
Bassols	70
Gas Natural	111
Iberdrola	12
Altres	22

Els 595 informes elaborats corresponen a 436 famílies, de les quals un 86,9 % d'elles viuen a Olot i la resta, a diferents municipis de la Garrotxa. Això representa un creixement del 12,6 % respecte de l'any anterior.

4. Projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió social

Aquest projecte engloba diferents dispositius.

Menjador social

Aquest servei pretén atendre i cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació de les persones que es troben en situació de pobresa i exclusió social, oferint un espai adequat per fer un àpat al dia. Alhora treballa la vinculació amb la persona per crear xarxa relacional i posa èmfasi en el fet que la persona pugui generar vinculació positiva per ella mateixa.

Per adaptar-se a les restriccions, en un primer moment es van portar els àpats a domicili. A partir de l'estiu s'han adaptat torns per respectar les mesures de protecció.

El perfil majoritari de les persones que usen aquest servei són homes entre 35 i 65 anys, de nacionalitat espanyola, amb problemàtiques econòmiques, d'habitatge i laborals.

Menjador social **13.198 àpats**

58 homes | 32 dones | 23 persona / mes

En aquest perfil d'usuari també destaquen les mancances socials i de relació, i les malalties físiques cròniques o relacionades amb el consum de tòxics.

És un servei que té molta mobilitat de les persones usuàries, ja que l'objectiu és que sigui un recurs temporal.

Durant l'any 2020 l'han utilitzat 90 persones. Hi ha hagut un augment de 30 persones beneficiàries respecte de l'any anterior.

Durant aquest any s'ha incrementat en un 33,4 % el nombre d'**àpats** oferts, ja que s'ha iniciat la gestió dels àpats a través d'altres serveis per poder cobrir els dies festius (àpats a domicili, consum al centre de dia...).

Dutxa i bugaderia

Ofereix a les persones que no tenen cobertes les necessitats bàsiques al domicili la possibilitat de dutxar-se i de rentar-se la roba (rentar, eixugar i plegar).

Dutxa i bugaderia **88 persones**

494 dutxa | 508 bugaderia

Espai obert

A l'equipament del menjador social, on també hi ha la dutxa i la bugaderia, es va obrir l'espai obert, per poder disposar d'un àmbit de confiança per a persones en situació d'exclusió i per poder treballar-hi la seva autonomia i la seva relació amb l'entorn, a través de les activitats quotidianes, i potenciar, així, la seva participació en activitats comunitàries, com per exemple en una activitat cultural o esportiva de ciutat. Enguany no s'ha pogut fer durant molts mesos, i això ha causat que les persones trobessin molt a faltar aquest espai i la relació que s'hi crea. Per això es busca com adaptar les mesures i poder seguir amb la seva obertura.

Acompanyaments

Per promocionar l'autonomia de la persona, en especial en la gestió de la vida quotidiana pel que fa a compres, visites mèdiques i gestions administratives, fem **acompanyaments**. S'han fet 262 suports individuals, a un total de 66 persones, per acompanyar-les a visites mèdiques, compres de productes bàsics i gestions al SOC, a Hisenda i/o a l'INEM.

Acompanyaments **262 actuacions**

66 persones

Atenció a persones transeünts

Quan una persona amb una situació de mancances instrumentals i bàsiques està de pas per la comarca se l'atén de manera immediata.

Aquest any hem atès 29 persones, i se'ls ha ofert 15 nits en un pensió, 8 bitllets d'autobús per poder seguir transitant i 14 àpats. Veiem una tendència lleugerament a la baixa respecte de l'any anterior, possiblement per la situació de confinament i pandèmia.

6.1.2. L'atenció als joves amb dificultats per a la inserció educativa i laboral

El sistema educatiu necessita un gran canvi estructural que permeti evolucionar definitivament de la segregació a la personalització educativa, i que el mateix sistema deixi d'expulsar l'alumne "diferent" (Rodrigo Martínez de Ubago).

La perversió del sistema actual és tan gran que els alumnes que no s'adapten als estils predominants dels centres educatius són considerats mals estudiants i se'ls acusa de distorsionar la resta del grup i són expulsats.

A més, hi ha nens i nenes que arriben a l'escolarització de manera tardana, degut al seu procés de migració i no es disposen de recursos adequats per poder fer-los un bon acompanyament educatiu.

En la situació de pandèmia, hem pogut veure com molts alumnes socialment desafavorits no han pogut seguir l'activitat lectiva de manera adequada, i això agreuja encara més les desigualtats educatives i les seves repercussions socials.

Durant els darrers anys, des de serveis socials disposem de diferents dispositius/projectes per acompanyar els joves que es troben en una situació de vulnerabilitat i de risc social molt important, tot i que amb recursos molt limitats i segurament sense poder atendre de manera holística totes les necessitats dels joves.

També tenim un grup de treball entre educació, ocupació juvenil i serveis socials per treballar conjuntament accions pels joves.

És per això que, a la nostra comarca, les administracions locals estem treballant amb la Fundació de la Cooperativa La Fageda per dissenyar i per posar en marxa **una escola de segones oportunitats** que pot transformar la situació de molts joves i el seu futur.

També tenim un grup de treball entre educació, ocupació juvenil i serveis socials per treballar conjuntament accions pels joves.

Servei de joves

Destinat a joves de 18 a 25 anys que presenten una sèrie de dificultats personals, familiars i socials. L'objectiu principal és prevenir l'exclusió social dels joves, fomentant-ne la formació i la inserció laboral, enfortint els aspectes emocionals del seu desenvolupament i les seves habilitats socials, millorant les competències i acompanyant-los perquè puguin tirar endavant el seu projecte vital.

Servei de joves

145 joves

85% nois

15% noies

Cal destacar les situacions amb què es troben alguns d'aquests joves:

- Joves que han viscut un procés migratori i que presenten dificultats d'adaptació.

- Joves migrants sols. Alguns arriben essent menors (per pocs mesos) i entren dins el sistema de protecció, i quan fan els 18 anys i abandonen el centre es troben en situació de risc important. D'altres ja arriben amb 18 o 19 anys sense cap acompanyament, molt fràgils emocionalment, habituats a moure's en entorns de poca confiança, amb poca formació, amb una situació administrativa irregular i amb manca d'habitatge i d'ingressos econòmics.

- Joves amb relacions familiars conflictives, molt cronificades i atesos per múltiples serveis. Gran part d'ells són coneguts pels serveis des de la primera etapa de la infància.

- Joves sense formació o amb formació molt baixa que no han pogut acreditar l'ESO. La formació és un eix important per prevenir el risc i l'exclusió i per contribuir al sentiment de pertinença a un grup i/o a un lloc. Aquesta, a més, segurament els facilitarà l'accés a una feina, a un habitatge...

- Joves reagrupats d'origen immigrat que sovint no troben el seu lloc aquí, i molts d'ells durant l'adolescència/joventut tenen conflictes de vincle, especialment amb la mare.

Joves que migren sols

El gran nombre de nois i noies menors d'edat que han arribat a Catalunya sense família ha obligat a obrir un seguit de dispositius nous arreu del territori. Les condicions d'urgència en què s'ha produït aquesta arribada i la manca de recursos per atendre'ls han dificultat la programació dels serveis amb l'antelació necessària per garantir la vinculació del jovent a la resta d'agents del territori i a la ciutadania en general. En concret, a la Garrotxa s'ha obert 1 centre d'emergències a Sant Feliu de Pallerols, 1 centre de primera acollida a Maià de Montcal i 7 pisos assistits per a diferents franges d'edat i gestionats per diferents entitats.

La situació dels **joves** atesos és complexa: alguns són joves migrants que arriben a la majoria d'edat i es troben de cop en una situació de vulnerabilitat i fora del sistema de protecció del menor; d'altres han arribat al territori amb 18 anys o més i la seva situació d'irregularitat els aboca directament a una situació vulnerable i de risc d'exclusió social, sobretot en el cas d'aquells que no tenen cap referent familiar al territori.

Joves que migren sols

119 joves

Davant de l'emergència cal donar una resposta des dels diferents àmbits: jurídic, de la salut, formatiu, laboral, de l'habitatge, social... En resum, respostes de suport a la transició a la vida adulta. Des del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, conjuntament amb els ajuntaments i els consells comarcals, s'han volgut reforçar els serveis existents, amb la contractació de la figura de dinamitzadores cíviques. En el cas de la Garrotxa han sigut dues professionals.

Per això també hem constituït la Taula de joves que migren sols, amb la participació d'entitats, administració pública i xarxa ciutadana.

El treball en equip de les dues dinamitzadores cíviques per a l'emancipació amb el servei de joves s'ha fonamentat en una col·laboració interprofessional, interdisciplinària, constant, estreta i enriquidora.

Els projectes que s'han consolidat aquest any són de set àmbits diferents i es resumeixen en:

Set projectes consolidats, 2020

ALS INSTITUTS
Accions de difusió:
- programa de mentoria
- parelles lingüístiques (CPNL)
- xarxa autònoma d'acollida
- famílies col·laboradores

(setembre 2020- desembre 2020)

SESSIONS DE SUPORT I CAPACITACIÓ EN IMMERSIÓ LINGÜISTICA
Adreçades a:
- els equip professionals dels centres i pisos
- membres de les famílies acollidores

(juliol 2020- setembre 2020)

JORNADES ALS POBLES
Accions participatives.
Accions de difusió:
- programa de mentoria
- parelles lingüístiques (CPNL)
- xarxa autònoma d'acollida
- famílies col·laboradores

(juny 2020 – octubre 2020)

ENS TROBEM AL CARRER
"18 + 1: un jovent que camina" Sèrie documental de l'Agència Talaia amb la col·laboració de la Directa (guanyadora Premis Rahola 2019). Visionat, presentació i debat.
Converses "Te i pastes".
(juliol 2020- octubre 2020)

CONNECTEM?
Acció de promoció de la xarxa relacional entre iguals i d'immersió i pràctica de la llengua comuna.
(maig 2020- desembre 2020)

JORNADES PER EMPRESES
Trobades presencials amb informacions de qüestions legals i laborals.
Trobades on line amb contingut informatiu.
(juny 2020 – setembre 2020)

LA MEVA DOCUMENTACIÓ
Accions de formació i capacitació pels joves en aspectes legals i jurídics, així com de gestió administrativa.
(juliol 2020 – octubre 2020)

Activitats de lleure

10 joves

Espai obert per a joves

Espai on la persona jove pot acudir i trobar suport o orientació de l'educadora social. Es fan entrevistes individuals, s'ofereix un lloc de trobada, per compartir i per poder utilitzar els serveis existents com ordinadors, wifi, bugaderia, dutxa, zona office per esmorzar... Podem dir que és un espai majoritàriament utilitzat pels joves que acaben d'arribar a Olot i que van a l'aula d'alfabetització.

Han utilitzat l'Espai obert 12 joves, i amb aquest grup s'han pogut fer algunes accions com vincular-los al referent d'Ocupació Juvenil, acompanyar-los a l'Escola d'Adults o preparar-los per a algunes entrevistes de feina o exàmens.

Grup dels dilluns

Projecte que atén joves migrants que fa molt poc que són a la comarca, d'edats compreses entre els 16 i els 24 anys, que no poden accedir a cap recurs formatiu pel seu baix coneixement de comprensió i de parla de l'idioma o perquè arriben en moments en què les inscripcions o els serveis ja es troben saturats. Són joves fràgils emocionalment i amb possibilitat d'esdevenir joves en risc per les mancances que tenen.

Grup de dilluns

10 joves

Programa de beques d'activitats de lleure

És un recurs preventiu que potencia la igualtat d'oportunitats. L'objectiu principal és promoure hàbits saludables i ajudar-los a estructurar i organitzar-se la setmana. Paral·lelament, es treballa el compromís i la responsabilitat de presentar-se a les entrevistes, de pagar la part de l'activitat becada i no becada, d'assistir a l'activitat, de portar el rebut, i, sobretot, de tenir la responsabilitat social de saber que són diners públics i que s'ha de ser molt responsable en tot el procés.

"Brigadilla"

És un projecte educatiu que pretén observar els hàbits laborals i les competències transversals dels joves. Es treballa conjuntament amb l'empresa d'inserció ECOSOL. S'ha pogut donar feina a 2 joves en dues intervencions.

Treballem

L'objectiu d'aquest projecte és que els joves puguin viure la seva primera experiència laboral. Es realitza amb l'empresa Fox Servei.

Treballem

6 joves

És una oportunitat per treballar els hàbits laborals: que compleixin l'horari, que respectin les normes, que segueixin les pautes que els marquen, que respectin els companys i que els ajudin, que tinguin iniciativa, que segueixin a bon ritme i que siguin responsables amb el material i amb l'espai. Cal fer-los conscients de les seves habilitats i de les seves mancances per millorar els aspectes necessaris vinculats als hàbits laborals.

La feina va lligada a espectacles culturals, els quals no s'han pogut dur a terme, i per això el nombre de joves ha disminuït respecte de l'any anterior.

Recursos materials per municipis. Garrotxa, 2020

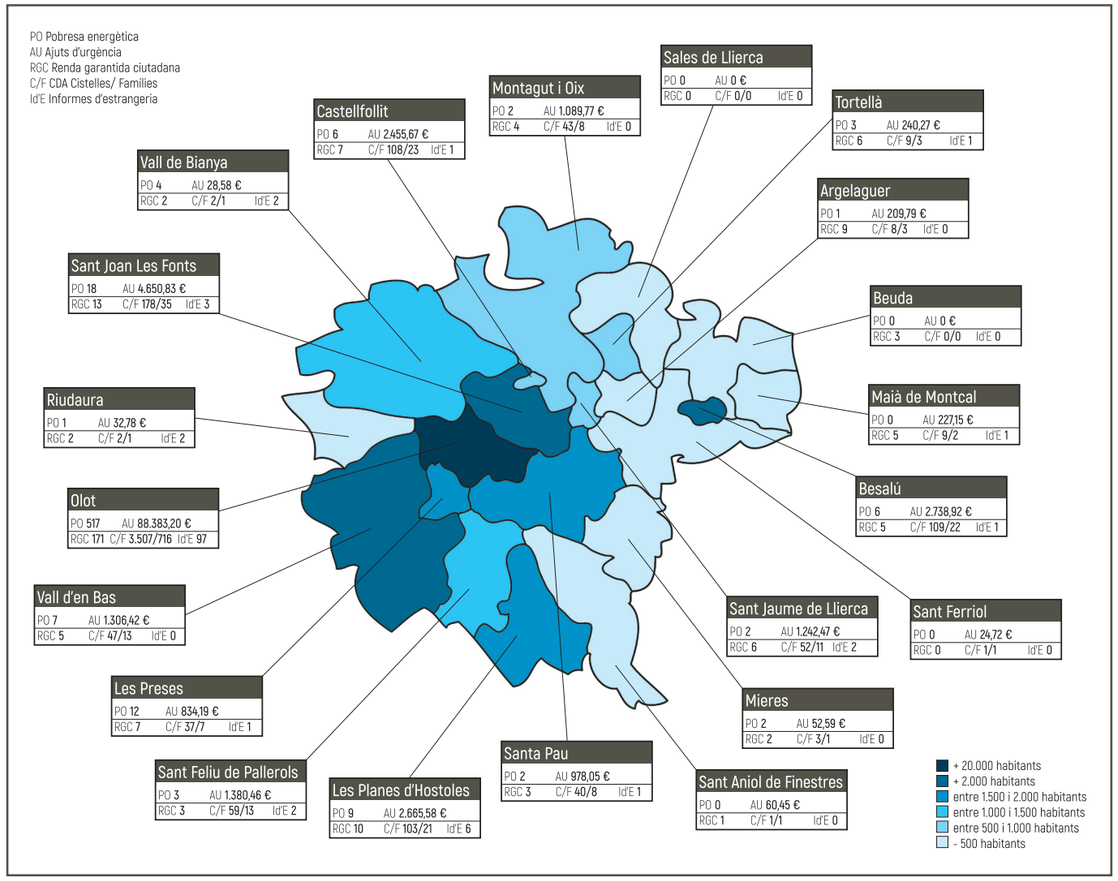

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

6.3. L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS D'AUTONOMIA

Les situacions de necessitats d'autonomia inclouen les vinculades a l'estat en què es troben les persones i les seves capacitats per realitzar les activitats de la vida diària. És a dir, aquelles tasques que permeten a la persona desenvolupar-se amb un mínim d'autonomia en la cura personal, en les activitats domèstiques bàsiques, en la mobilitat essencial, en reconèixer persones, en orientar-se i en entendre i executar ordres o tasques senzilles.

El 45 % de les famílies que hem atès des dels serveis socials tenen com a necessitat principal la manca d'autonomia. Un 65 % de les persones ateses són dones de més de 75 anys i de nacionalitat espanyola. Majoritàriament viuen a domicilis de propietat. Les seves problemàtiques, principalment, estan relacionades amb les malalties físiques cròniques que els dificulten la seva autonomia funcional.

Autonomia

3.547
beneficiàries

35,78 %
del total de La Garrotxa

27,58 %
del total d'Olot

2.512
nuclis familiars

Les persones que hem atès amb necessitats d'autonomia personal també han rebut l'impacte greu de la crisi provocada per la pandèmia.

- Hem vist persones resignades amb la situació i que l'han acabat per acceptar, però també hi ha hagut persones que ho han viscut des del neguit i la por: por de sortir, de relacionar-se, de ser ateses per les cuidadores professionals... Són persones amb deteriorament cognitiu que no han entès què passava. I, en especial, cuidadores familiars que en algun moment s'han vist desbordades per la situació.

- Les mesures de protecció per la pandèmia han implicat el tancament de recursos adreçats a les persones en situació de dependència. Això ha comportat un deteriorament cognitiu, físic i d'estat emocional. La falta de relació i de rutina diària han portat a un augment del desànim. Hi ha hagut sensació d'abatiment i de cansament a mesura que han passat els mesos. I, paral·lelament, les cuidadores no han tingut temps de descans.

- El pes important de la cura de les persones amb poca capacitat d'autonomia l'han assumit bàsicament les famílies, que s'han reorganitzat per atendre-les i acompanyar-les. Les famílies s'han sostingut amb el suport de la xarxa familiar i veïnal.

- La solitud s'ha agreujat, especialment en aquelles persones que viuen soles i no tenen familiars.

- El més dolorós per a les famílies ha estat la prohibició de l'acompanyament a la persona que es trobava en una residència o que ha estat malalta, i especialment el fet de no haver pogut acompanyar el familiar en el moment de la mort i, en alguns casos, fins i tot sense haver pogut vetllar-lo.

- Cal destacar, una vegada més, el paper que fa la comunitat, des de les botigues de barri, les farmàcies i les entitats, fins a tot el suport rebut del voluntariat.

6.3.1. Serveis de valoració

La discapacitat és la situació que es produeix quan la persona té les possibilitats d'integració educativa, laboral o social minvades com a conseqüència d'una deficiència previsiblement permanent, de caràcter congènit o no, en les seves capacitats físiques, psíquiques o sensorials.

Servei de valoració de la discapacitat (CAD)

La **valoració de la discapacitat** d'una persona es fa a partir d'una petició al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el Decret 284/1996, de 23 de juliol.

La valoració de la discapacitat s'efectua mitjançant la intervenció d'equips multiprofessionals (metgessa, psicòloga i treballadora social).

Amb aquesta valoració s'acredita legalment el grau de discapacitat, que facilita l'accés a diversos drets, serveis, programes i prestacions. A més, el reconeixement de discapacitat també permet determinar les limitacions de mobilitat i la necessitat o no de l'ajut d'un acompanyant.

El nombre de valoracions de discapacitat durant l'any 2020 ha estat de 405 (51 menys que l'any anterior); un 59,5 % correspon a primeres sol·licituds, mentre que el 40,5 % són revisions.

Pel que fa al gènere de les persones valorades, un 46,6 % han estat dones i un 53,4 % han estat homes. Les valoracions fetes han estat dels tipus següents: un 36,5 % físiques, un 5,2 % psíquiques i un 58,3 % mixtes. Destaquem que les persones que sol·liciten la valoració són majoritàriament majors de 51 anys i, en especial, les persones de més de 65 anys, amb un 37 % del total.

Aquest servei ha resultat molt impactat per la pandèmia, i moltes valoracions s'han hagut de fer de manera telefònica i a través de l'anàlisi dels informes mèdics.

La dependència és l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que per raons derivades de l'edat, la malaltia o la discapacitat, i lligades a la falta o a la pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció d'una o altres persones o ajudes importants per fer activitats bàsiques de la vida diària o, en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres ajudes per a la seva autonomia personal.

Servei de valoració de la dependència (SEVAD)

El SEVAD és el servei de **valoració de la dependència**, que duu a terme els tràmits i les valoracions funcionals, a través de professionals acreditats, per valorar el nivell de dependència de les persones en la realització de les activitats bàsiques de la vida diària (ABVD), és a dir, les tasques més elementals de la persona que li permeten desenvolupar-se amb un mínim d'autonomia i independència en la cura personal, en les activitats domèstiques bàsiques, en la mobilitat essencial, en reconèixer persones i objectes, en orientar-se i en entendre i executar ordres o tasques senzilles.

A partir del registre de les sol·licituds, l'equip de professionals fa visites al domicili (enguany no s'hi ha pogut anar) de les persones sol·licitants per fer les valoracions i la proposta d'informe de dependència. A partir d'aquesta actuació, la Generalitat emet la resolució del grau de dependència.

Durant l'any 2020 el nombre de valoracions a centres (residencials o sociosanitaris) representa un 14 % sobre el total de visites. La tendència de les valoracions segueix igual que els últims anys, amb un perfil majoritari de dona sobreenvellida amb problemes cognitius associats.

A un 39,5 % de persones valorades per primera vegada se'ls reconeix un grau I de dependència. Això vol dir que la situació en la qual es troben és de dependència moderada. En canvi, quan les persones sol·liciten revisar el grau, habitualment la situació ha empitjorat: un 35,3 % tenen un grau III, és a dir, gran dependència.

Dependència

604
valoracions

349
primeres sol·licituds

255
revisions

La tendència segons gèneres no presenta gaires canvis respecte dels anys anteriors. Les dones representen un 57,3 % del total de les primeres valoracions i un 65,5 % del total de revisions. Per tant persisteix la tendència dels darrers anys: en l'àmbit de la dependència es valora un major nombre de dones.

Grau dependència

604 valoracions

no dependent	grau 1	grau 2	grau 3
109	199	165	131

6.3.2. Serveis d'atenció a l'autonomia

Les persones valorades en situació de dependència o en situació de discapacitat disposen de diferents serveis per poder millorar la seva autonomia. Aquests poden ser a l'entorn domiciliari o bé a l'entorn residencial.

A continuació farem un recull de les actuacions fetes durant aquest any 2020 a la nostra comarca tot realitzant la comparativa amb l'any 2019.

6.3.2.1. Atenció a l'entorn domiciliari

La permanència de la persona al seu domicili i al seu entorn facilita els processos centrats en la persona i en la comunitat, i és la preferència de la gran majoria de casos. Per això cal capacitar el seu entorn relacional i comunitari i donar-li suport quan sigui necessari. Aquest és un repte fonamental que s'haurà d'incorporar en el desenvolupament i en la millora de tots els serveis.

Servei d'ajuda al domicili (SAD)

La seva funció principal és l'**atenció i la cura de la persona** i la cura de la seva llar. Aquest any hem atès 374 persones, 179 homes i 195 dones (les persones ateses el 2019 van ser 416). La disminució en els serveis i en les hores ha estat a causa de diferents aspectes lligats al context de la pandèmia, com per exemple la por de l'entrada al domicili de persones externes al nucli familiar i la reducció de totes les situacions que eren de cura de la llar per poder donar prioritat a les situacions més urgents. També és possible que un altre aspecte vagi lligat a la contenció de les mateixes famílies a demanar serveis nous, i fer-ho només en els casos de molta urgència o de gravetat. En tot cas, l'atenció realitzada durant l'any 2020 ha generat 57.424 hores de servei en total. L'any passat se n'havien fet 59.639 hores.

Davant de la situació de pandèmia hem hagut de readaptar el servei a les noves necessitats i d'augmentar el còmput d'hores a alguns domicilis per poder donar resposta a situacions de tancaments de serveis de centre de dia, a persones que rebien l'alta hospitalària i que necessitaven més temps d'atenció, a persones que tenien la família lluny i que no podien tenir cura dels seus familiars...

SAD

374 persones

57.424

hores de servei

Aquest servei està finançat pels ajuntaments de la comarca, la Generalitat i les persones usuàries segons els seus ingressos econòmics.

Servei d'àpats a domicili

Aquest servei proporciona **àpats** elaborats i equilibrats a persones grans que ho necessitin. També poden sol·licitar aquest servei, de manera puntual, altres persones amb situacions especials, com persones donades d'alta de l'hospital

Àpats a domicili

143 persones

26.735

àpats servits

que es troben en període de recuperació o persones diagnosticades de COVID-19 que estan esperant resultats i que han de quedar-se a casa.

S'ha servit un total de 26.735 àpats (24.267 àpats l'any 2019) per a un total de 143 persones.

Aquest també és un dels serveis en què ha disminuït molt poc el nombre de persones però que ha augmentat el nombre d'àpats. Únicament amb una diferència de 8 persones hi ha una diferència de 2.468 àpats, ja que s'ha intensificat i allargat la durada del servei.

Servei de teràpia ocupacional i productes de suport (BAT)

El BAT és un servei que pretén que la persona estigui en un entorn que afavoreixi, tant com sigui possible, la seva autonomia. Treballem de manera coordinada amb professionals dels àmbits social i sanitari per fer la valoració de les necessitats, per ajudar a planificar i per facilitar l'accés als productes de suport, així com per adaptar, si és necessari, l'entorn físic del domicili. També fem assessorament a les persones cuidadores familiars i/o als professionals per fer un bon maneig de la persona i tenir cura de la pròpia salut així com per fer l'entrenament en l'ús dels productes de suport.

BAT

130 persones ateses

116

Productes de suport prestats

317

valoracions fetes

En aquest servei també es constata que s'ha fet més contenció al domicili, ja que, amb poca diferència en el nombre de persones ateses, s'han efectuat moltes més peticions del servei i s'han prestat molts més productes de suport.

Enguany s'han atès 130 persones, de les quals s'ha realitzat un total de 317 valoracions. Això s'explica perquè es pot anar al domicili d'una mateixa persona diferents vegades per fer un bon seguiment de la situació de la usuària i/o de la persona cuidadora i/o de maneig i seguiment del producte de suport ofert. I s'ha prestat un total de 116 productes de suport. Això difereix de l'any 2019, en què es van atendre 119 persones, a les quals es van realitzar 264 valoracions i se'ls va fer entrega de 76 productes de suport prestats.

Servei de teleassistència (TL)

És un servei molt preventiu i que facilita l'autonomia i garanteix la seguretat i l'acompanyament a les persones que poden estar en situació de fragilitat per factors d'edat, solitud, salut o dependència, les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any. Es detecten situacions d'emergència i s'hi dona una resposta immediata.

Durant el 2020 s'han beneficiat del servei un total de 1.629 persones, una xifra una mica per sota de l'any 2019 (1.684 persones), i s'han fet visites i seguiments de les unitats mòbils a 1.420 llars. Segurament la situació de pandèmia ha alentit les noves sol·licituds i ha dificultat l'accés als domicilis.

Aquest any han disminuït les visites a domicili però han augmentat molt els seguiments telefònics.

Teleassistència

1.629 persones

S'han atès 992 emergències; la majoria d'elles, el 64 %, han estat per motius sanitaris i el 23 %, per motius socials.

Quan la persona disposa d'un aparell de teleassistència, i per prevenir possibles incidències domèstiques, es poden instal-

lar, si es vol, detectors que alerten de diverses situacions (detectors de caigudes, de fum...).

Disposem de 201 detectors (101 de fum o foc a la llar, 61 de fuites de gas, 31 de no mobilitat o passivitat i 8 de caiguda).

Aquest servei està proveït per Televida i està finançat pels ajuntaments, per les persones usuàries i per DipSalut.

Servei de transport adaptat (TA)

Servei adreçat a persones amb discapacitat i/o dependència per accedir als diferents recursos especialitzats: centres de dia per a gent gran i centres ocupacionals per a discapacitats.

Aquest 2020, degut al tancament de centres de dia per a gent gran i de centres ocupacionals per a persones amb discapacitat psíquica per la pandèmia i a la no possibilitat de reobrir la majoria de centres de dia, s'han atès 224 persones, de les quals 124 eren persones grans amb dependència i 100 persones tenien discapacitat psíquica. Amb aquestes hem realitzat un servei de manera continuada. També 28 persones han utilitzat el servei de manera puntual.

Si ho comparem amb l'any 2019, llavors s'havien atès 424 persones, 243 de manera continuada. El fet que enguany no s'hagin fet sortides i que els centres hagin estat tancats ha causat una disminució important de les persones que utilitzen el servei de manera puntual. Tot i així, la dada de persones ateses de continuïtat no es diferencia gaire de la de l'any passat, ja que els primers dos mesos i mig sí que es va realitzar el servei amb normalitat i després es va reobrir el centre de dia del Montsacopa a Olot i del SAIAR El Llierca, i també van continuar els serveis d'atenció a persones amb discapacitat.

TA **252** persones ateses

28 atencions esporàdiques

124 persones grans

100 persones amb discapacitat

Targeta d'aparcament per a persones amb dificultats amb la mobilitat

Des del CASG fem la tramitació perquè les persones que tenen un grau de discapacitat amb problemes de mobilitat tinguin una targeta per poder aparcar als llocs reservats. Aquest any hem emès 270 targetes. D'aquestes, 94 són de persones conductores i 176, d'acompanyants.

De les persones que disposen de targeta, 151 resideixen a Olot i 119 viuen a altres municipis de la comarca.

Targeta aparcament **270** targetes

94 conductors/es

176 acompanyants

També és un altre servei que ha disminuït la tramitació, i és que segurament s'han fet menys demandes per tota la situació de context. L'any passat es van tramitar 337 targetes.

6.3.2.2. Atenció diürna

Centres de dia per a gent gran

El centre de dia és un servei d'**acolliment diürn** que complementa l'atenció pròpia de l'entorn familiar, amb els objectius d'afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, de fer que la persona s'estigui al seu entorn personal i familiar en les millors condicions i de proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

Ha sigut un any atípic, ja que a causa de la pandèmia, des de mitjan març fins a principis de juliol, es van tancar els centres de dia. Durant aquest temps de tancament obligat es va fer un treball conjunt amb cada centre de dia i amb les treballadores socials per identificar totes les persones en situació de vulnerabilitat que necessitessin continuïtat d'atenció a la seva llar, sobretot si eren persones dependents que vivien soles o que tenien un suport familiar insuficient. Es va fer el seguiment de les persones usuàries i, en algunes situacions de més necessitat, se'ls van servir àpats a domicili o es va reforçar el Servei d'ajuda al domicili. També es van flexibilitzar els criteris de màxim d'hores per poder atendre des dels domicilis les persones que es van quedar sense servei.

Passats els mesos de confinament i després que un document amb mesures i amb recomanacions sobre la reobertura d'aquests serveis en marqués les pautes, els únics centres de dia de la comarca que han pogut reobrir són el centre de dia Montsacopa i el SAIAR El Llierca, els quals han canviat el protocol d'atenció. Ara hi ha menys persones usuàries i s'han de garantir mesures de protecció, com separació entre ells, reducció d'activitats grupals, intensificació de mesures de desinfecció, ús de mascareta...

A la Garrotxa hi ha 266 places de centre de dia, de les quals 141 són públiques. El CASG, a través de l'empresa GAAVOC, gestiona 95 places en dos equipaments que ofereixen aquest servei: Montsacopa i El Llierca.

Centre de dia Montsacopa

Pel que fa a l'ocupació del centre de dia Montsacopa, aquesta ha sigut del 51,8 % de les places disponibles, a diferència de l'any passat –quan l'ocupació va ser del 94 %–, amb 39 persones de mitjana al dia, pràcticament la meitat que l'any passat, quan hi havia 70 persones de mitjana al dia. Aquestes ràtios estaven marcades pels protocol de protecció per la pandèmia.

També s'han vist afectades les activitats que s'hi realitzen, ja que hi ha hagut una programació diferenciada abans i després de la COVID-19 per tot el nombre de persones que es podien atendre per ràtios. Finalment, hi ha hagut una mitjana de 16 activitats grupals setmanals. Al llarg de l'any s'han realitzat 342 sessions, moltes menys de les que correspondrien en un altre any. Són activitats d'estimulació i de manteniment de les capacitats físiques, funcionals, psicològiques i cognitives. I també activitats quotidianes i significatives. La mitjana d'assistència és de 12 persones per sessió, amb un mínim de 4 i un màxim de 17, entre gener i març. A partir del juliol a les activitats grupals hi participen un màxim de 4 persones.

SAIAR El Llierca

El SAIAR (Servei d'atenció integral a la gent gran en l'àmbit rural) El Llierca ha tingut una ocupació del 45 % aquest any 2020 en lloc del 69 % de l'any passat.

A mitjan març es va tancar el centre de dia i es va tornar a obrir a finals de juny, inicialment amb el 50 % d'ocupació i posteriorment es va poder ampliar. Hi ha menys persones usuàries i s'han de garantir mesures com separació entre ells, reducció d'activitats grupals, intensificació de mesures de desinfecció, ús de mascareta...

Durant l'any s'han atès 23 persones. Hi ha programades 10 activitats setmanals. Són activitats d'estimulació i de manteniment de les capacitats físiques, funcionals i cognitives. També hi ha un programa d'activitats extraordinàries, amb una mitjana de 2 al mes, de caràcter més lúdic.

Serveis diürns per a persones amb discapacitat

Els serveis diürns per a persones amb discapacitat tenen la funció d'oferir atenció individual per aconseguir el màxim grau d'autonomia personal i d'integració social.

Aquests afectats per la pandèmia van tancar els serveis per fer el confinament. Van haver d'adaptar la seva dinàmica a la fase de represa per la COVID-19 a unes mesures de màxima prevenció i protecció per evitar contagis en una població vulnerable, que compta amb una diversitat de segments i de perfils quant a edat, discapacitat, patologies associades i autonomia personal, promovent que les mesures i les recomanacions permetin atendre adequadament les necessitats de la persona i del seu entorn familiar. Les entitats proveïdores han de poder generar un entorn de seguretat a les persones ateses i al conjunt de professionals davant els riscos de la COVID-19.

Disposen de diferents serveis:

Servei ocupacional d'inserció (SOI)

El Servei ocupacional d'inserció és una alternativa a la **integració laboral** d'aquelles persones amb discapacitat intellectual que, tot i que tenen aptituds laborals i productives, encara no es poden incorporar als centres especials de treball per manca de formació laboral o d'oferta de feina. Per

SOI **17** places

La Fageda Fundació

tant, aquest servei esdevé un pas intermedi entre els centres ocupacionals i els centres especials de treball.

Les persones usuàries del SOI no tenen contracte laboral ni perceben cap salari, sinó que l'activitat pretén mantenir i estimular les capacitats laborals mentre esperen l'oportunitat d'incorporar-se a una activitat remunerada.

Servei de teràpia ocupacional (STO)

El Servei de teràpia ocupacional (STO) és l'alternativa des de l'àmbit dels serveis socials a la **integració** de les persones amb discapacitat intel·lectual que no poden incorporar-se al sistema de treball ordinari.

Aquest servei té dues funcions principals: l'ocupació terapèutica i l'ajustament personal i social (psicomotricitat, estimulació cognitiva...). Actualment es disposa de 48 places d'Integra i 20 de La Fageda Fundació

6.3.2.3. Atenció residencial

La comissió única de gent gran és un espai de treball per prioritzar les situacions d'ingrés a les residències.

Residències per a gent gran

Les residències per a gent gran són serveis adreçats a persones de més de 65 anys que no tenen grau d'autonomia per fer les activitats de la vida diària i que, per tant, necessiten una supervisió permanent que aconsella el canvi d'estada del domicili familiar a un **centre residencial**.

Cal elogiar l'actuació de les professionals assistencials de la comarca, que han estat capaces de fer front a la pandèmia amb uns mitjans que no sempre han estat a l'altura de les necessitats, especialment a l'inici. Han demostrat, una vegada més, que, a banda de la capacitat tècnica, tenen una vocació de servei a la persona molt elevada.

Actualment, a la Garrotxa hi ha 8 residències amb places públiques i privades: Edat 3, El Tura, La Caritat, Torreblanca, La Tardor, Antic Hospital Sant Jaume, Edat 3 Besalú i la Residència Montsacopa. I 2 més, només amb places privades: El Mirador del Puigsacalm i La Salut.

Residència Montsacopa

La Residència Montsacopa és un servei del CASG gestionat per l'empresa GAAVOC. S'adreça a persones grans dependents i disposa de 92 places públiques. A més, també disposa de 9 places privades acreditades, 3 de les quals es reserven per a estades temporals o per a situacions d'urgència.

Les dades de la Residència Montsacopa segueixen una línia

Residències

585 places

361 públiques

224 privades acrediatdes

similar a la d'anys anteriors. L'ocupació de la residència és del 91 % aquest any i del 98,5 % l'any 2019. Al llarg de l'any hi ha hagut 29 nous ingressos i 40 baixes. Hi ha hagut menys ingressos que en un altre any per tota la situació i la normativa lligada a la pandèmia.

A causa de la situació d'emergència sanitària s'ha realitzat, en alguns moments, una sectorització de les plantes, de manera que cada planta s'ha convertit en una unitat autònoma: els residents de les diferents plantes no poden interactuar entre ells i no poden compartir activitats ni espais comuns fora de la planta. I els professionals tampoc. Això ha comportat moltes reestructuracions organitzatives.

S'han hagut d'intensificar mesures d'aïllament, la qual cosa ha comportat que les persones usuàries han hagut de fer vida a l'habitació. S'han reduït les activitats grupals i de socialització. Durant molt temps no s'han permès visites de familiars. S'han fet trucades i videotrucades amb les famílies. Quan es van permetre les visites de familiars es van adequar els protocols i es feien a la terrassa de la 4a planta amb cita prèvia i amb presència de professionals. Quan es van permetre les sortides de residents es van adaptar novament els protocols i es va destinar una planta per a les persones que volien sortir a l'exterior, amb tot l'enrenou que això va comportar, com per exemple els canvis d'habitació. En resum, s'ha reduït l'activitat de socialització de les persones i s'han intensificat les mesures higienicosanitàries, la qual cosa ha comportat una major complexitat organitzativa i un augment del cansament per part de les professionals.

Pel que fa a les **estades temporals**, és a dir, places residencials que s'ofereixen per un període de temps determinat (per al descans dels familiars cuidadors o per altres necessitats), el percentatge d'ocupació s'ha situat al 45 % en lloc de al 68 % de l'any passat. Des del moment que es va decretar l'estat d'alarma s'han deixat de fer estades temporals per evitar riscos amb entrades i sortides de residents. S'han atès 12 persones en lloc de les 30 que van utilitzar el recurs l'any passat.

Residències per a persones amb discapacitat psíquica

La Fageda Fundació disposa de 40 places de **suport a persones amb discapacitat intel·lectual** que viuen soles, en parella o que conviuen amb altres persones (un màxim de 4) i que plantegen determinades necessitats o tenen carències que no poden satisfer per elles mateixes. També disposa de **2 llars residencials** per a persones amb discapacitat que o bé no tenen família o bé aquesta no se'n pot fer càrrec. Són El Cassés, amb 23 places, i El Caliu, amb 13 places. A les llars residencials es potencien les relacions interpersonals, es treballen hàbits d'autonomia i es promouen el descans i el lleure.

Per altra banda, a la Garrotxa també disposem de la **Residència Vorariu**, un servei per a persones amb discapacitat psíquica. La residència és de titularitat del CASG i la gestió correspon a INTEGRA. Disposa de 20 places residencials i 2 de respir. S'hi han atès 20 persones durant el 2020.

La principal adaptació que ha hagut de fer la residència enguany ha estat dividir-se en dues unitats de convivència (llar de dalt i llar de baix), totalment independents l'una de l'altra. A cada unitat hi viuen 10 persones, que són ateses per 2 educadores. No poden tenir contacte entre unitats per protegir el risc de contagi massiu si fos el cas.

En relació amb la plaça de **respir**, que té per objectiu facilitar el descans dels familiars, durant el 2020 se n'han beneficiat 5 famílies. Ha disminuït el nombre de famílies ateses en comparació amb l'any anterior degut a la situació de la pandèmia, que impossibilitava l'entrada i la sortida de persones de la residència.

Recursos per atendre l'autonomia per municipis. Garrotxa, 2020

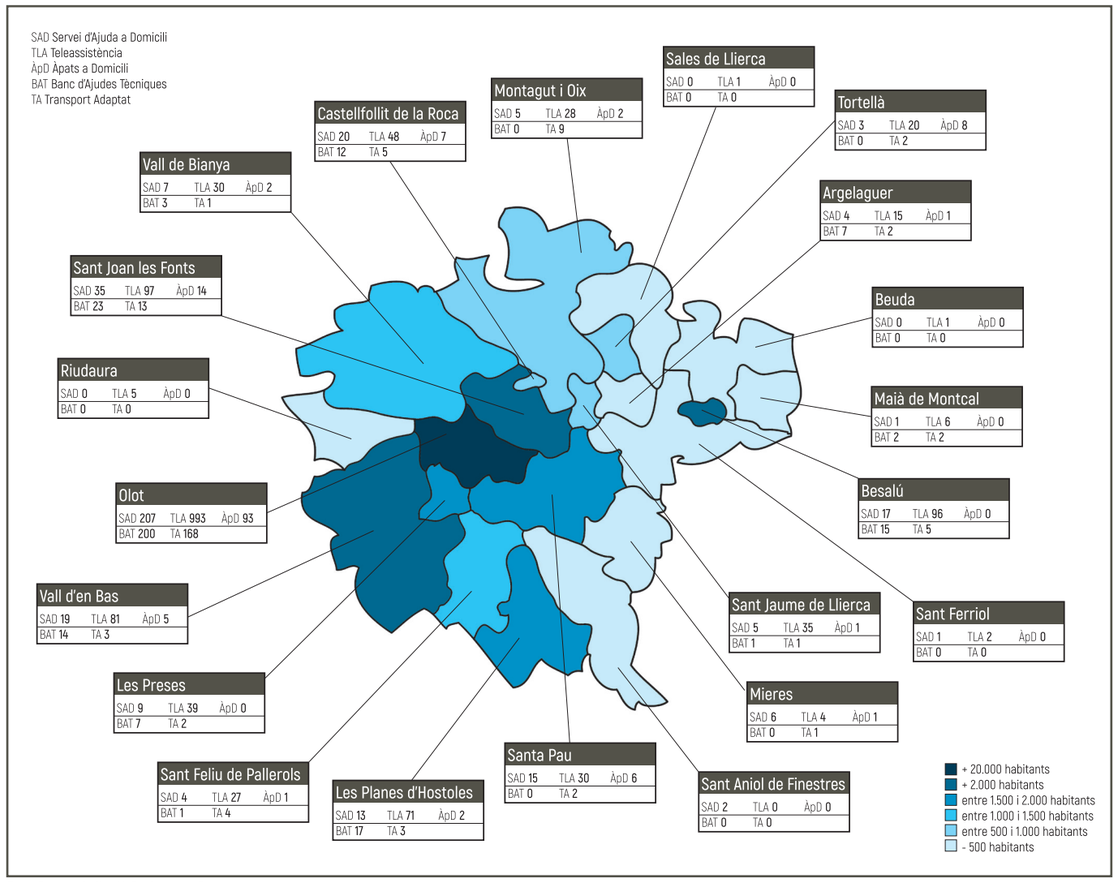

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

6.4. L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS RELACIONALS FAMILIARS

Actualment existeixen diversitat de formes familiars, però la família segueix essent l'espai on generem els vincles socials. Parlem de necessitats relacionals familiars quan es genera manca, dèficit o disfunció en les relacions, provocada per una falta de compliment de les funcions de suport i d'ajuda de la família.

En aquest grup s'inclouen les situacions d'aïllament per manca de xarxa familiar, per falta de capacitats i habilitats parentals, per situacions de violència (masclista, contra els infants...) i per situacions de desemparament i de negligència en l'atenció a persones vulnerables (infants i gent gran i/o amb discapacitat).

Per atendre aquests tipus de necessitats, treballem per garantir un nivell òptim de benestar dels infants, dels adolescents i de les seves famílies, de manera que organitzem la intervenció en funció de la gravetat en la cobertura de les necessitats, físiques o biològiques, cognitives, emocionals i socials.

Els aspectes lligats a la situació de la pandèmia en aquest àmbit relacional són:

- La solitud en la criança dels fills i filles. L'absència de l'escola, a la primera fase de confinament, i la no presència d'avis, tiets, cangurs i/o extraescolars han provocat que tota la pressió i el pes hagi recaigut exclusivament sobre els familiars convivents, generalment els pares i les mares. I, en algunes situacions, de manera individual.

- La tensió generada per les pors, les preocupacions, les dificultats econòmiques, les incerteses, el teletreball... i la llarga durada de les mesures augmenten les situacions de vulnerabilitat.

- Les desigualtats educatives i socials entre els infants, els adolescents i els joves s'han fet més evidents, sobretot durant el tancament de les escoles.

- El confinament domiciliari dels nens i nenes ha produït mancances en el seu desenvolupament pel que fa a l'activitat física i de relació i de socialització entre iguals.

- Les situacions d'absentisme escolar derivades de l'actual context de pandèmia així com les reaccions de les famílies contràries a les mesures preventives definides per part del Departament d'Educació.

- Han sorgit estratègies creatives de les famílies per sostenir i trobar maneres de facilitar la convivència a la llar i el suport mutu.

- Hi ha hagut diferents maneres de viure el confinament per part dels joves i dels adolescents: des de l'aïllament a l'espai de confort, molt centrat en videojocs i xarxes socials, fins a la presència a l'espai públic posant a prova l'autoritat amb l'incompliment de les mesures de seguretat.

Per això la finalitat d'aquests serveis és **transformar i millorar la qualitat de vida dels infants, dels adolescents i dels joves, i també la de les famílies, des de la protecció i la seguretat, el treball de les capacitats i les relacions amb l'entorn**.

Relacions familiars **2.028** beneficiàries

20,46 % del total de La Garrotxa

19,30 % del total d'Olot

570 nuclis familiars

De totes les persones que hem atès, per al 20 % la seva necessitat primordial és la relacional en l'àmbit familiar. La problemàtica predominant d'aquestes famílies són les relacions no adequades en l'àmbit familiar i social. Moltes d'elles també tenen dificultats econòmiques, famílies amb fills i filles a càrrec, sense ingressos o amb ingressos insuficients i algunes sense possibilitat d'inserció laboral per la seva situació administrativa irregular.

Pel que fa a la procedència, més de la meitat de les famílies són de nacionalitat espanyola (algunes persones ateses tenen la nacionalitat però han fet un procés migratori). Les tres nacionalitats més ateses, a part de l'espanyola, són: marroquina, hondurenya i gambiana.

Quant a l'estructura de les famílies, continuem atenent una majoria de famílies nuclears. El que és evident és que cada vegada la diversitat de situacions familiars és més habitual. Les famílies monoparentals (masculines i femenines) continuen sent un gruix molt important (27,5 %), amb les dificultats afegides que aquesta situació comporta (poca xarxa, dificultats econòmiques, dificultats de conciliació laboral i familiar...). Aquest any, degut a la pandèmia, les dificultats s'han vist incrementades pels problemes existents moltes vegades en la conciliació de la feina amb la cura dels nens i nenes en situació de confinament. Algunes d'aquestes famílies van haver de deixar de treballar davant la impossibilitat de delegar a ningú la cura dels seus fills quan van tancar les escoles i, avui, encara els costa la inserció per la situació d'incertesa que arrosseguem.

La problemàtica de l'habitatge continua molt latent aquest 2020. Des de la dificultat de poder accedir-hi, passant per habitatges en molt mal estat i per moltes famílies sense possibilitat de poder canviar, fins a la falta de pagaments que porten a desnonaments (malgrat que durant la pandèmia s'hagin parat). L'ocupació d'habitatges per raons socials i econòmiques també ha suposat un increment important amb totes les seves conseqüències: subministrament de llum i aigua fraudulents, conflictes veïnals...

La Taula de la Infància és un espai de coordinació de les actuacions adreçades a infants i adolescents i que treballa per comissions.

6.4.1. Serveis d'intervenció socioeducativa

Els serveis d'intervenció socioeducativa (SIS) tenen per finalitat promoure que els progenitors o les persones que tinguin la tutela o la guarda dels infants o dels adolescents tinguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic de benestar que necessiten per a un desenvolupament integral adequat.

Servei 0-3

La tasca preventiva és molt important per tal que es pugui intervenir en les situacions de risc i/o en les situacions de necessitat i vulnerabilitat dels **0 als 3 anys**. Aquesta etapa evolutiva és molt important per al futur desenvolupament de l'infant. Així doncs, les carències que es puguin donar en aquest moment evolutiu poden repercutir en el seu desenvolupament posterior. Per això és important intervenir-hi al més aviat possible, començant ja des de l'embaràs.

Servei 0-3 **171** persones

72 famílies

Centre diürn

35
joves

Centre diürn

És un servei **preventiu** i fora de l'horari escolar que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i l'esbarjo, i compensa les deficiències socioeducatives dels infants i dels adolescents atenent-los mitjançant el treball individualitzat, el grupal, el familiar i el treball en xarxa i amb la comunitat.

Un percentatge important dels infants atesos pel servei presenta dificultats per l'adquisició dels aprenentatges escolars, i només el 34 % té un currículum escolar normalitzat. Es detecta que infants que aparentment tenen capacitat de raonament presenten dificultats en l'aprenentatge acadèmic preocupants. Aquestes dificultats estan associades a les situacions familiars, ja que la majoria són famílies amb manca d'eines i d'habilitats parentals per poder donar suport als seus infants. Tampoc ho afavoreix la relació que té la família amb l'escola, en què hi ha falta de fluïdesa i comunicació.

Servei "Timó", acompanyament a adolescents

És un servei destinat a donar suport als **adolescents** que es troben en una situació de risc social a l'etapa postobligatòria i fins a la majoria d'edat, amb la finalitat que puguin assolir progressivament les capacitats per gestionar les seves responsabilitats personals i socials.

Timó

67
adolescents

Cal conèixer i detectar les necessitats dels joves en edats més primerenques. La prevenció és important per intentar aconseguir que l'adolescent o el jove no abandoni l'escolarització obligatòria, ja que aquesta és la base per poder accedir a un futur amb igualtat d'oportunitats. S'han atès adolescents a partir de 13 anys.

Tarda en família

És un programa d'**intervenció socioeducativa i terapèutica** adreçat a famílies que presenten dificultats en l'exercici de les competències parentals. La finalitat és millorar el benestar dels infants i de les seves famílies partint de la capacitació parental i a través d'un espai d'intervenció que permeti als pares i a les mares traslladar a la seva vida quotidiana els coneixements i les habilitats adquirides en les altres intervencions.

Tarda en família

7
famílies

La gran majoria de necessitats detectades han estat les socials, lligades al desenvolupament de pautes educatives i de límits, seguides de les emocionals, vinculades al reconeixement dels fills i a la capacitat de connectar amb les pròpies emocions i amb les de l'infant.

Servei de suport a les famílies (SSF)

És un servei d'**acompanyament i d'intervenció terapèutica** adreçat a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc social. Les intervencions s'orienten cap a la prevenció de la desprotecció infantil i a la promoció de les relacions familiars, la parentalitat positiva, el projecte familiar i el projecte educatiu dels fills i filles, i les relacions de les famílies amb el seu entorn familiar i social, a partir del treball individual, familiar i/o grupal.

Els nuclis familiars atesos corresponen, en un 40 %, a famílies reagrupades (27), dels 68 nuclis totals, amb 234 persones beneficiàries. La meitat d'aquestes són infants i adolescents. S'han obert 20 expedients al llarg del 2020. S'observa un clar predomini de les famílies monoparentals i reconstituïdes per sobre del model de família nuclear. Gairebé totes les famílies reconstituïdes són originàries de països de l'Amèrica Central, principalment d'Hondures.

SSF

234
persones

68
famílies

Projecte Vaivé

És un projecte de suport familiar adreçat específicament a les **famílies reagrupades**. Ofereix un acompanyament emocional en el procés de dol i en l'adaptació de la família a la nova situació de reagrupament.

Vaivé

31
famílies

Principalment s'han atès famílies de nacionalitat hondurenya monoparental o reconstituïdes amb dos o tres fills i amb un nivell de risc moderat. En les situacions de reagrupament el perfil són mares com a primer migrant que ha deixat els fills amb els avis i que fa molt de temps que viu lluny dels seus descendents.

S'ha iniciat la participació a les sessions d'acollida del CASG. S'ha fet un grup de treball de millora i d'implementació del nou circuit del Vaivé, incorporant-hi unes sessions informatives des de la vessant jurídica, educativa, emocional i d'acollida.

Treball grupal

La **intervenció grupal** és transversal als diferents projectes i serveis, i per això es fa conjuntament entre 2 professionals. Per les recomanacions generals de les mesures per la COVID-19, la prudència dels equip i la por obertament expressada per algunes famílies fan que, de moment, no generem aquestes sessions.

- Grup de suport i creixement emocional. Adreçat a mares que presenten dificultats personals que afecten l'exercici de les competències parentals. Es desenvolupa setmanalment durant 10 sessions amb 2 hores de durada. S'han fet dos grups de 7 i 8 mares.

- Acompanyament emocional amb adolescents. Grup de 10 sessions amb 10 adolescents per fer un acompanyament emocional.

6.4.2. L'atenció a la infància i adolescència en situació de desprotecció

EAIA, equip d'atenció a la infància i adolescència

El Servei d'atenció a la infància i adolescència és un equip especialitzat d'atenció a famílies amb infants i/o adolescents en **situació d'alt risc o de desemparament**. És un equip multidisciplinari que té com a objectiu el diagnòstic, el tractament i el seguiment dels infants en risc de desemparament o en situació de desemparament de les seves famílies. L'atenció és supracomarcal: atén la comarca de la Cerdanya (la part gironina), el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Garrotxa.

S'ha treballat amb 286 expedients en global i amb 103 infants i adolescents concretament a la Garrotxa.

EAIA

103
joves

El model de suport als serveis socials bàsics es basa a assessorar els casos d'alt risc de desemparament; es valora molt positivament com una eina de caràcter preventiu. Es plantegen intervencions conjuntes de suport i plans de treball conjunts per prevenir que s'agreugin les situacions de risc. S'han fet 42 assessoraments a la comarca de la Garrotxa.

6.4.3. Atenció a dones

Servei d'informació i atenció a dones (SIAD)

La pandèmia ha arraconat encara més les persones més vulnerables, i la violència masclista ha crescut durant el confinament. Segons dades de la Generalitat, s'han detectat un total de 913 casos nous de dones que han estat víctimes d'aquest tipus de violència, i les trucades al telèfon d'atenció a les víctimes ha crescut un 88 % en l'àmbit català.

La situació de confinament ha agreujat encara més la situació de vulnerabilitat de les dones en situació de violència masclista i la dels seus fills i filles, i les ha exposat a un major risc de patir-la degut a l'aïllament social i a la convivència contínua amb l'agressor.

El SIAD de la comarca de la Garrotxa és un servei que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicològica a les dones.

Les dades d'atenció han estat:

- Servei d'atenció psicològica. S'han atès 221 persones (219 dones i 2 homes).

- Servei d'assessorament jurídic. S'han atès 31 dones.

- Espais de bon tracte: hi han participat 76 dones.

SIAD

219 dones

170 demandes psicològiques

47 demandes jurídiques

A la comarca es treballa amb un protocol i a partir d'una Comissió de Seguiment del Protocol de Violència Masclista

Dins de les situacions de violència continua havent-hi un volum important de denúncies i de situacions de separació en col·lectius que tradicionalment mostraven molta resistència al trencament de la família nuclear. En aquest sentit, estan augmentant les separacions en el col·lectiu gambià, hindú i marroquí. Tot i així, en aquestes situacions, es fan palesos tant la pressió com el control que la comunitat exerceix sobre les dones que decideixen separar-se.

Pel que fa a les situacions de violències masclistes, podem fer un acompanyament a la dona, però detectem una gran mancança en l'acompanyament emocional dels fills i filles, sobretot si són petits. Per la pròpia situació que viu la dona, a vegades ella tampoc el pot fer i, per tant, pensem que els infants que viuen situacions de violència entre els progenitors són uns grans oblidats per la falta de recursos.

Des del SIAD es promocionen uns **espais de treball "de bon tracte"** per a dones. Aquest any s'ha adaptat a un suport en línia, a partir de propostes de la psicòloga del servei i de poder mantenir un grup de suport.

6.4.4. Igualtat d'oportunitats

Són necessàries actuacions per minimitzar tant com sigui possible les situacions de desigualtat que es donen especialment en els infants i en els joves, i és per això que desenvolupem alguns projectes.

Beques per a activitats de lleure

Es dota d'ajuts els infants i els joves, especialment aquells que presenten més necessitats de relació i d'inclusió social, per aconseguir la seva participació a activitats de grup, esportives, de lleure... que es realitzen a la comarca.

Beques activitats lleure

384 infants i joves

€ 37.6662,65 €

Garbuix i Larai

Ja fa molts anys que a la ciutat d'Olot existeixen dos serveis socioeducatius de lleure: l'esplai diari Garbuix i l'espai Larai, des dels quals es contribueix a la inclusió i a la cohesió social. Mitjançant el lleure s'estableixen relacions personals i col·lectives, es reforça la identitat compartida, s'aprèn i es comparteixen valors.

Aquests serveis s'adrecen a tots aquells infants i adolescents amb edats compreses entre 6 i 16 anys de la comarca de la Garrotxa que viuen en contextos de vulnerabilitat i que necessiten un suport i un acompanyament en el seu procés de desenvolupament personal, en la relació amb els altres i amb el seu entorn social, així com en el seu procés d'aprenentatge acadèmic.

Garbuix i Larai

176 infants

abc

12 infants de mitjana a l'aula de deures

S'han atès 176 infants i adolescents a l'espai socioeducatiu diari, els mateixos que hem atès aquest primer semestre del curs 2019-2020, i 12 infants de mitjana han participat a l'espai de suport i d'acompanyament a les tasques escolars.

Projecte Trampolí

Aquest projecte vol fer de palanca per fer camí a la igualtat d'oportunitats dels infants en l'accés a les activitats extraescolars de la ciutat. Té una temporalitat curta, ja que l'objectiu és incorporar-los a les activitats extraescolars que ja existeixen, sense necessitat de fer de pont més enllà del primer any de projecte. Durant el confinament ha disminuït (en 111 infants), ja que durant alguns períoes el servei ha estat tancat.

Trampolí

24 infants

Esferes, espai d'acompanyament socioeducatiu

És un projecte en col·laboració amb les tècniques de Joventut, i amb la coordinació de l'escola del municipi i de l'ajuntament. Pretén generar un espai d'acompanyament socioeducatiu, fora de l'horari escolar, a la tasca de fer deures, per tal de fomentar i mantenir hàbits d'estudi. Està adreçat als infants i als adolescents de cicles mitjà i superior de primària. El duen a terme joves que cursen batxillerat, que de forma voluntària participen en el projecte.

Esferes

3 municipis

Castellfollit de la Roca	Les Planes d'Hostoles	Sant Feliu de Pallerols
6 infants/grup	11 infants	10/2 infants/adolescents

6.4.5. Prevenció

Pel que fa a les **violències**, aquest curs s'ha apostat per un canvi de model en les accions de prevenció, i s'ha pensat en un model més continuat i integral dins els centres educatius, amb una intervenció amb les famílies, el professorat i l'alumnat, des de la gestió emocional, potenciant el bon tracte, fins a la perspectiva de gènere.

S'ha iniciat el treball amb 6 escoles de primària de la comarca.

En relació amb la **prevenció del consum de drogues**, per la impossibilitat de la realització de tallers a les escoles degut a la pandèmia, ens hem hagut d'adaptar a la situació i hem ofert un seguit de materials i de programes en línia, a partir d'infografies i de documents explicatius als centres educatius.

El programa **SMEASA** pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei orgànica 1/1992 per fer una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Hi han participat 12 joves, amb el resultat de 9 informes positius.

12
joves

SMEASA

Des del Programa d'educació afectiva i sexual, s'han portat a terme 30 activitats, 14 a l'etapa d'educació infantil, amb el programa **Descobrim**, i 16 a l'educació primària, amb el programa **Creixem**.

El 2020 hem consolidat el treball iniciat per promoure les polítiques de gènere a tota la comarca a través de la campanya **"Retalla les violències, enganxa les cures"**, amb el finançament del Pacto de Estado.

Lluitar contra les violències de gènere, les masclistes i les LGTBI-fòbiques és una responsabilitat compartida. "Retalla les violències, enganxa les cures" és una campanya de prevenció i sensibilització coorganitzada entre institucions públiques, recursos tècnics i ciutadania (organitzada i individual) per rebutjar qualsevol forma de violència de gènere, per afavorir unes relacions lliures i igualitàries basades en les cures i per celebrar la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La campanya s'ha desenvolupat a 13 municipis de la comarca de la Garrotxa: Argelaguer, Beuda, les Preses, Maià de Montcal, Mieres, Olot, Sales de Llierca, Sant Feliu de Pallerols, Sant Ferriol, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan les Fonts, la Vall de Bianya i la Vall d'en Bas.

S'ha desenvolupat a través de tres accions:

- Repartiment bústia a bústia de 22.500 tríptics informatius dels serveis d'atenció: SAI i SIAD (Servei d'informació i atenció a la dona), amb l'explicació de la campanya i acompanyant-la d'un quadern de jocs i de cartells per penjar a llocs visibles del poble.

- Acció comunitària en format taller o activitats de carrer. Se n'han fet 13 en total i s'han explicat i difós a través de les revistes municipals.

- Formació introductòria a personal polític i tècnic sobre polítiques de gènere, als quals han participat 60 professionals i 29 càrrecs electes.

De la campanya, se n'han elaborat dos materials conjunts: un vídeo resum de la campanya i una revista fanzín amb el material visual de les accions portades a terme.

També s'ha iniciat el cicle **"12 mirades feministes"**, una activitat mensual per parlar de diferents temes. Només s'han pogut portar a terme les 2 primeres sessions, degut a la situació de pandèmia, amb una mitjana de 60 participants a cadascuna.

Recursos per atendre les necessitats relacionals comunitàries per municipis. Garrotxa, 2020

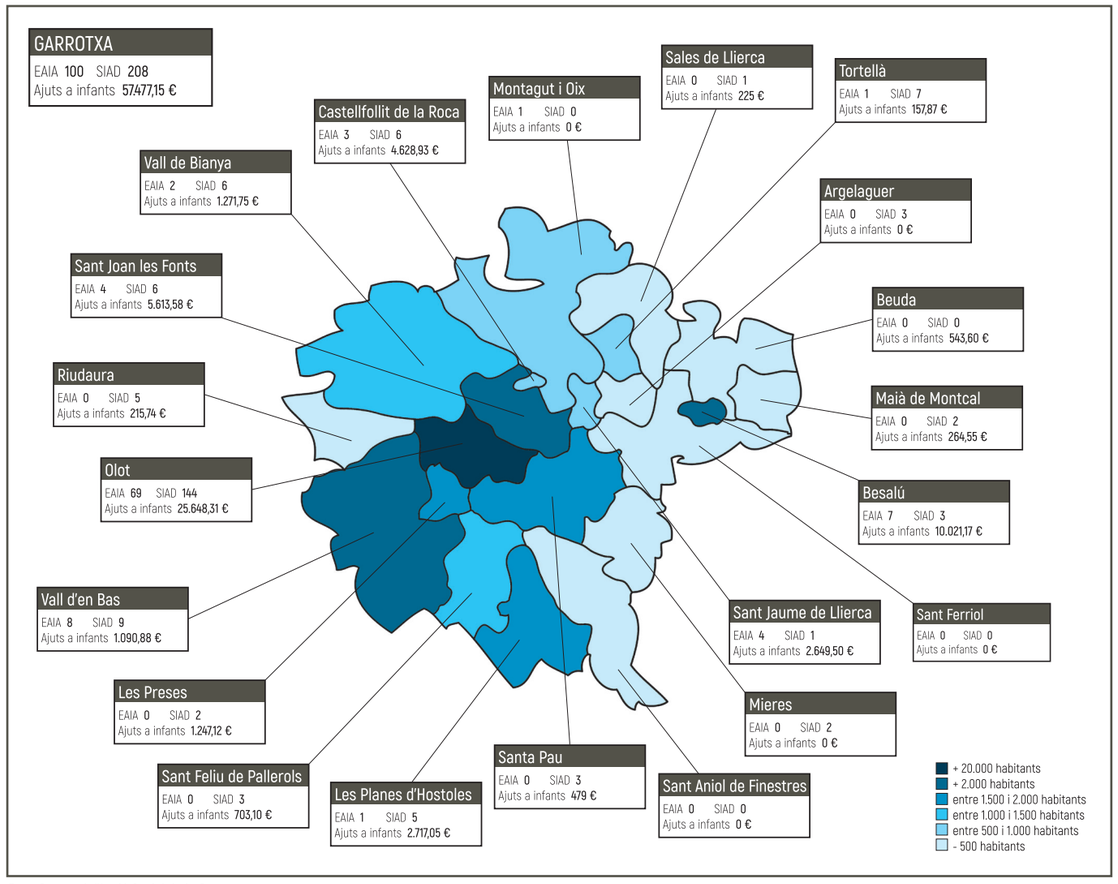

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

6.5. L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS RELACIONALS COMUNITÀRIES

Les necessitats relacionals comunitàries són aquelles necessitats que impliquen relacions socials vinculades a l'entorn més proper.

L'objectiu d'aquest equip **és treballar amb i per a les persones per promoure la millora de la cohesió social. Ho fem des de la prevenció i facilitant espais de relació entre persones per tal que, conjuntament, potenciïn les seves oportunitats i puguin transformar el seu entorn quotidià.**[1]

Els impactes de la COVID-19 en l'àmbit relacional que hem vist són:

- L'augment de la tensió i l'agressivitat entre veïns, en especial en aquelles situacions en què la relació era feble, poc fluida o fins i tot en conflicte.

- Més expressió del malestar emocional de les persones.

- L'augment del sentiment de solitud en moltes persones.

- Alhora també s'activen les xarxes informal per atendre les necessitats dels veïns i les veïnes.

- Més persones que volen fer voluntariat.

- Algunes de les entitats paren la seva activitat.

- La impossibilitat de generar espais de trobada i relació.

- La complicació per dinamitzar activitats i fer accions participatives en espais públics.

- La dificultat d'interacció, coordinació i treball en xarxa entre serveis més enllà de les pantalles.

- S'han fet adaptacions importants en els processos participatius, ja que no es poden dur a terme de manera presencial i cal garantir la qualitat del procés i el seu resultat.

[1] Per conèixer-ho més detalladament, es pot consultar la memòria completa a: www.casg.cat

Els canvis constants de la societat actual ens dificulten la convivència i el reconeixement de la diversitat. Les grans transformacions socials que es donen, si bé tenen un caràcter estructural i global, afecten de manera directa la vida de les persones.

6.5.1. Acollida i acompanyament a persones estrangeres

Servei de primera acollida

Des d'aquest servei s'informa les persones estrangeres que acaben d'arribar als municipis de la comarca dels drets i els deures que tenen com a persones nouvingudes, tal com marca la Llei d'acollida de les persones immigrants, per facilitar els principis d'igualtat i de cohesió social.

Seguint les competències atorgades, el servei acompanya en aquest procés els ajuntaments i du a terme el servei a Olot, com a municipi de més de 20.000 habitants.

Es destaca que Olot, actualment, té el 20 % de persones estrangeres (la mitjana comarcal i catalana és del 15 %) i que les persones de nacionalitat hondurenya passen a ser un dels col·lectius més importants a la ciutat, per sobre del gambià, si bé és cert que aquest ja compta amb moltes nacionalitzacions. També ens sembla important ressaltar les dades següents:

Padró Ajuntament d'Olot 2020

2.034 noves altes

60 % nacionalitat estrangera

40 % nacionalitat espanyola

La Taula d'Acollida és l'espai de coordinació entre diferents serveis.

Principals nacionalitats de les **noves altes** estrangeres: l'Índia (191), el Marroc (162), Colòmbia (136), Hondures (133) i Gàmbia (122).

En total, aquest any 243 persones han fet l'entrevista d'acollida, que és el primer pas que planteja la llei. S'han atès gairebé 60 persones més que l'any anterior, tenint en compte que durant tres mesos hi va haver les fronteres tancades. Aquesta és, per tant, una dada molt rellevant.

Cal remarcar que les persones que han arribat tenien una situació personal molt més complicada que habitualment i s'ha detectat molta més precarietat i vulnerabilitat.

Un cop feta l'entrevista d'acollida, les persones poden inscriure's al mòdul C. Les sessions, de 15 hores, són de coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic. Durant uns quants mesos s'han anul·lat les sessions, però després s'han buscat alternatives per adaptar-nos a les mesures.

Servei de primera acollida

243 persones

52 mòdul B
72 mòdul C
13 certificats

En total s'han realitzat 7 sessions (1 menys que el 2019), i de les valoracions que en fan les 72 persones (el 60 % són dones) que hi han assistit continuen destacant-ne l'alt grau de satisfacció.

A partir d'aquí, es poden inscriure al mòdul B, de coneixements laborals, i tot seguit, al mòdul A, de llengua. Una vegada les persones acaben els tres mòduls es pot tramitar el certificat d'acollida, que expedeix la Generalitat. Aquest 2020 s'han fet 141 tramitacions de certificats d'acollida vinculades al certificat de primera acollida. 128 persones l'han sol·licitat i estan realitzant els diferents mòduls (A, B i C) i 13 persones han acabat el circuit i han obtingut el certificat.

Acollida especialitzada

Actualment tenim tres formats d'acollida per a col·lectius específics:

Per una banda, l'acollida per a **demandants de protecció internacional** des del setembre del 2017 i a través de l'entitat CEPAIM. Enguany el programa disposa de 36 places d'acollida per desenvolupar la primera fase. Al llarg del programa les persones van passant d'una fase a l'altra, i això fa que a la Garrotxa hi hagi 152 persones, d'un total de 59 famílies, que provenen de 16 països diferents.

Demandants asil

152 persones

16 països

Pel que fa a la mentoria (tàndems de famílies que fa temps que viuen a la comarca amb famílies del Programa de protecció internacional per acompanyar-les en el seu procés d'establir-se a la Garrotxa), enguany s'han format 10 persones com a mentores dintre el **Programa català de refugi** i hi ha 8 tàndems actius amb 42 persones mentores i 23 persones mentorades.

Programa català refugi

42/23 persones

Per altra banda, hi ha el programa **Vaivé, d'acompanyament al reagrupament familiar** en els aspectes emocionals, socials, educatius i jurídics per prevenir i/o minimitzar possibles dificultats i conflictes familiars posteriors i per millorar la seva integració a l'entorn.

86 sol·licituds

Reagrupament familiar

3 sessions informatives

29 persones

En total, a la Garrotxa s'han tramitat 86 sol·licituds d'informes d'habitatge per al reagrupament familiar. El 2020 s'han fet 3 sessions informatives del Vaivé a Olot, a les quals han participat 29 persones, la majoria de nacionalitat índia. Al Servei de suport terapèutic hi han arribat 4 famílies noves.

Finalment, aquest 2020 hem iniciat el **Programa d'acollida juvenil**, que està destinat a joves de més de 16 anys que han arribat a la ciutat. El CASG, el SOIL, el Consell Comarcal, l'Ideal, Càritas i diverses entitats de la comarca es coordinen per oferir una informació a les persones joves amb l'objectiu que puguin conèixer més bé el seu entorn, els serveis i les entitats que hi ha a la Garrotxa per poder-hi participar i desenvolupar-s'hi amb les majors facilitats possibles.

18 joves

Programa d'collida juvenil

Acompanyament i tràmits d'estrangeria

En aquest àmbit, 160 persones han vingut per demanar informació sobre **tràmits d'estrangeria**. S'han tramitat 87 expedients per sol·licitar l'**informe d'arrelament** a la Generalitat. Això ha suposat un increment respecte del 2019, quan es van tramitar 78 expedients. També s'han tramitat 6 expedients per demanar l'**informe d'integració** a la Generalitat, que ha significat un increment respecte del 2019, quan només es van fer 2 expedients. I, pel que fa al **retorn voluntari**, s'ha detectat un increment de la demanda de persones que volen retornar als seus països, ja sigui perquè han quedat sense feina o per altres motius. No sempre se'ls ha pogut donar resposta, ja que des del programa que es gestiona des del Ministeri ens diuen que hi ha hagut una allau de demandes i que el tancament del trànsit aeri durant uns mesos ha comportat molta llista d'espera. També ens comenten que, a causa d'això, s'elimina el programa de retorn productiu temporalment.

La gestió de tots aquests expedients, degut a la pandèmia, s'ha hagut de realitzar de manera telemàtica, i això ha implicat un treball conjunt amb l'Ajuntament d'Olot i amb diferents àrees del CASG (administració, recepció, informàtica...) per adaptar l'atenció i el procés.

160 persones

Tràmit d'estrangeria

86 arrelaments

6 integracions

Cal destacar el conveni que tenim signat amb Càritas per a l'**assessorament jurídic** de totes aquelles persones que detectem que ho poden necessitar. Segons això, les dades de Càritas per a aquest 2020 són les següents: han atès 382 persones mitjançant un total de 533 entrevistes d'assessorament i acompanyament jurídic. I han acompanyat jurídicament 22 joves extutelats sense referents del territori.

Servei de traduccions

És un servei adreçat als serveis públics i als centres educatius que atenen persones nouvingudes que no dominen les llengües oficials de Catalunya, per garantir la comunicació entre les professionals i les persones nouvingudes. Des del CASG gestionem les demandes i la borsa de traducció. Aquest 2020 s'han fet 139 serveis de traducció presencial.

Respecte de les llengües demandades, l'àrab ha estat la més sol·licitada, seguida del panjabi i del xinès. També s'ha notat un increment de romanès respecte del 2019 (2019: 2, 2020: 10).

139 serveis

Traduccions

52 educació

80 CASG

7 altres

Nedem

El projecte Nedem consisteix en classes de natació per a adolescents d'entre 12 i 18 anys que han arribat durant el curs escolar a la ciutat i que no saben nedar. Es fa durant els mesos d'estiu amb l'objectiu que n'aprenguin. Es duu a terme en col·laboració amb l'Àrea d'Educació i d'Esports de l'Ajuntament d'Olot i aquest any s'hi han inscrit 23 adolescents, dels quals 12 han acabat amb èxit la formació.

Suport en l'alfabetització i la socialització

Ha continuat la col·laboració amb Arriant i amb l'Institut Municipal d'Educació per dur a terme l'aula d'alfabetització de 16 a 18 anys. Aquesta col·laboració ha permès que, durant el curs, 12 joves que no poden accedir a cap altra formació i que són atesos per RELLA (associació de mestres jubilats voluntaris) rebin també el suport en l'alfabetització i la socialització per part d'Arriant durant tot el curs.

12 joves

Suport a l'alfebatització i la socialització

Acompanyament a les dones

S'ha acompanyat mensualment un grup de dones d'origen gambià per canalitzar necessitats i propostes, i les entitats de la comarca que fomenten la convivència intercultural i que lideren molts dels actes i activitats que es fan en aquest àmbit a la comarca.

Cuidem les cuidadores

Des del CASG s'ha engegat, durant els mesos de confinament per l'estat d'alarma per la gestió de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, un projecte de detecció, prevenció i acompanyament a les dones cuidadores de persones grans en situació de dependència, especialment centrat a acompanyar i a donar consells sobre com actuar en cas de contacte amb la malaltia i d'oferir material de suport si no en disposaven.

Hem trucat a 878 persones en situació de dependència. Amb 648 persones, és a dir, un 70 % de les persones trucades, s'hi ha pogut parlar sobre la situació de la pandèmia.

En relació amb les cuidadores, hem aconseguit parlar amb 635. Majoritàriament, en un 66 % dels casos, hem trobat cuidadores informals, és a dir, persones vinculades afectivament a la persona en situació de dependència. I un 29 %, 183, són cuidadores formals, és a dir, persones que atenen

de manera continuada, en les activitats de la vida diària, sense relació afectiva prèvia i que reben un sou per realitzar la tasca. De les cuidadores informals, 201 ho són les 24 hores, i 211, de manera puntual. El 88 % de les cuidadores tenen nacionalitat espanyola i el 12 % tenen nacionalitat estrangera. De les dones amb nacionalitat estrangera, 53 tenen com a origen Hondures, i concretament, 11 dones són de la regió de Talanga.

Vivim en una societat clarament diversa, en molts àmbits i sentits. És important viure la diversitat com una font de riquesa social, però també com un dret. Cal garantir una igualtat de tracte i reduir les discriminacions que la ciutadania pugui patir per raons relacionades amb la diversitat sexual, cultural, de gènere, funcional, de llengua, de creences... Hem de posar l'atenció a les discriminacions i a les incidències que es puguin donar en aquest sentit i oferir assessorament, suport i atenció a les persones que les pateixen.

6.5.2. Atenció a la diversitat

El Servei d'atenció a la diversitat - drets civils està adreçat a tota la població i, especialment, a les persones que hagin patit, pateixin o siguin susceptibles de patir vulneració de drets, violència o discriminació per raó de gènere, sexualitat, creences, origen, ètnia, diversitat funcional... Atén les persones a partir dels seus interessos, necessitats i demandes, tot considerant l'enfocament interseccional, alhora que treballa preventivament a través d'accions de sensibilització.

La **interseccionalitat** ens permet mirar i entendre les desigualtats a partir de la posició que les persones tenen en relació amb els eixos de desigualtat (gènere, orientació sexual, racialització, origen, classe social, diversitat funcional, edat...) i com s'interrelacionen. La perspectiva interseccional ens permet visibilitzar, analitzar i abordar les situacions de desigualtat de manera més integral i ens ajuda a entendre més bé les problemàtiques i les persones i, alhora, ens possibilita donar millors respostes.

Diversitat sexual, afectiva i de gènere

El 2017 vam engegar, a la Garrotxa, el Servei d'atenció integral a la diversitat afectiva, sexual i de gènere (SAI), un servei

adreçat a tota la població i, molt especialment, a les persones que hagin patit, pateixin o siguin susceptibles de patir qualsevol situació de discriminació per LGTBI-fòbia. Aquest any hem disminuït les persones ateses en relació amb l'any anterior, i han sigut 15 les que hem acompanyat des del servei. Tot i això, ha augmentat l'assessorament a professionals, en part també al procés de difusió que s'ha fet per dur a terme la diagnosi sobre la realitat LGTBI* que vam realitzar el 2019 i al curs de formació en línia, al qual han participat 64 professionals durant el confinament.

SAI **64 professionals**

15 persones

5 accions de sensibilització

Un altre aspecte important és que arran de la pandèmia i el confinament s'han destapat temes relacionats amb la diversitat sexual i de gènere i el treball sexual, i s'ha visibilitzat una realitat que existeix però que no s'atén ni es treballa de manera coordinada amb altres serveis ni en la seva globalitat (salut, aspectes socioeconòmics...) .

Quant a sensibilització i visibilització, s'han realitzat 5 accions, entre elles el programa de Ràdio Olot "Olot t'entén", contes, poesia, exposicions i la participació a la campanya del 28-J de la Xarxa dels SAI de Catalunya.

Diversitat de creences

Aquest any la pandèmia i el tancament de fronteres han tornat a posar sobre la taula les mancances d'espais als **cementiris municipals** per tal que permetin acollir enterraments amb preceptes religiosos diferents dels catòlics o de la incineració.

A la comarca, la comunitat musulmana ha tornat a reclamar un cementiri que permetés enterraments a terra i encarats a la Meca. Després de treballar-ho i de pactar-ho amb les diferents associacions de col·lectius musulmans, es va decidir fer 8 tombes musulmanes al Cementiri Municipal d'Olot. El fet d'apostar per un cementiri municipal de totes i per a totes posa de manifest l'interès per a la cohesió social i l'acceptació de la diversitat a la ciutat.

Cementiri Municipal d'Olot **8 tombes**

musulmanes

En paral·lel, s'ha posat molt d'èmfasi en l'acompanyament a les comunitats religioses en relació amb les restriccions que hi ha hagut en diferents moments per tal que poguessin fer culte però complint totes les mesures de seguretat.

El **Grup de Diàleg Interreligiós** ha adaptat les seves trobades de manera telemàtica i hi continuen representades cinc confessions religioses. Tot i això, el contingut arran de la pandèmia ha sigut molt bàsic, sense debat ni projectes conjunts, i amb menys assistents del que era habitual.

Finalment, cal destacar que aquest any hem conegut dues confessions religioses noves a la comarca, un espai de culte evangèlic al barri de Sant Miquel (Iglesia Apostólica Avance Misionero) i un grup de meditació cristiana que no té espai de culte i que ja fa sis anys que existeix.

Diversitat funcional

Aquest 2020 hem presentat l'itinerari en drets civils que porta per nom *Cossos i ments, la dignitat de la diferència*. Hem treballat amb 17 entitats i amb 6 àrees de l'Administració local per crear i tirar endavant activitats i propostes per dotar de contingut l'itinerari i hem editat, conjuntament amb l'Institut de Cultura d'Olot, un llibre amb el contingut teòric i conceptual de l'itinerari.

A banda de la presentació i de les activitats artístiques, també hem aprofitat per fer 2 formacions sobre la diversitat funcional, a les quals han participat un total de 88 persones, amb l'objectiu de canviar la mirada cap als cossos i les ments no normatius.

En aquests moments estem acabant de definir les propostes i de treballar per fer molt més visible aquest itinerari.

Itinerari *Cossos i ments* **12 activitats**

1 llibre publicat

88 persones formades

Diversitat cultural

En l'àmbit de la diversitat cultural s'ha iniciat un treball en relació amb la **discriminació racista** en el lloguer d'habitatges, que és una queixa reiterada de les persones afectades i que recullen entitats i plataformes ciutadanes de la ciutat.

El 2020, i amb el suport de la UdG, s'han consensuat amb la plataforma Stop Racisme lloguers. Aquest procés ha de permetre fer un treball conjunt amb les persones racialitzades i amb els agents de la propietat immobiliària, acordar una diagnosi conjunta de la situació i pactar línies de treball conjuntes que permetin millorar l'accés a l'habitatge per part de qualsevol col·lectiu de la ciutat.

És important destacar que aquest any ha tingut lloc a la ciutat la concentració antiracista pel Black Lives Matter. Vam acompanyar l'entitat en la preparació prèvia i durant l'acte i també en les desavinences posteriors per tal que poguessin reivindicar amb totes les garanties.

Sensibilització

Un dels projectes de sensibilització en relació amb les diversitats es fa a través de la Guia de recursos educatius. Les dinàmiques que s'han ofert per a aquest curs escolar han estat de temàtiques diverses, relacionades amb **la inclusió, la diversitat afectiva sexual i de gènere, la resolució de conflictes o els drets dels infants**. Hem ofert un total de 9 dinàmiques. N'hi ha 7 que les dinamitzem directament des de l'equip del CASG i 2 que les dinamitzem a través d'altres actors: una realitat refugiada i la visita a centres de culte.

Aquest 2020 la situació de pandèmia per la COVID-19 ha tingut repercussió en les activitats, ja que els centres educatius han estat tancats de març a juny. Tot i així, de les 53 activitats previstes només n'han deixat de fer, arran d'aquest fet, 6.

Dinàmiques centres

1.153 alumnes

7 dinàmiques

47 sessions

15 centres educatius

L'èxit en la gestió de la diversitat passa, en gran mesura, per establir relacions socials de qualitat entre persones diverses. És evident que l'espai físic té un paper clau en tot aquest tema i, per tant, la manera com dissenyem la ciutat ens mostra també la manera com volem que la nostra ciutadania s'interrelacioni o, per contra, no es relacioni. Des del món social hem de poder influir per tenir una ciutat més amable, insistint en el disseny d'espais públics que promoguin les relacions i facilitant espais de trobada als barris: apostar per un model de casals de barri que possibiliti el contacte entre la ciutadania i promogui les activitats conjuntes. Per això és important estar atents als barris que estan en una situació més desavantatjosa i posar-hi esforços perquè esdevinguin barris amb més teixit social, més equipaments...

6.5.3. Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

L'essència d'aquest Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis de la Garrotxa és promoure les relacions socials en un territori des d'una mirada educativa i comunitària. Aquest 2020 ens hem centrat en dos barris d'Olot, Sant Miquel - les Tries i Pequín - Sant Roc, i el municipi de Mieres.

Barri de Sant Miquel - les Tries d'Olot

Un dels pilar importants que permeten la transformació del barri és el Pla integral d'accions de millora (PIAM), un document que marca les principals accions de millora necessàries i que va sorgir d'un llarg procés participatiu amb la implicació de molts veïns i veïnes.

Les decisions sobre les properes passes del PIAM es prenen a través del Consell de Barri, per consens, amb totes les persones que hi participen. Aquest any s'han fet 5 consells, amb una mitjana de participació de 40 persones aproximadament, un nombre relativament inferior als altres anys a causa de la pandèmia i a l'adaptació del Consell al format telemàtic.

Tot i això s'han prioritzat cinc actuacions del PIAM:

- Pacificació del barri. Era una de les accions que fa més anys que es reclamava per part de la ciutadania: potenciar el barri com un espai d'estada i no de pas pels vehicles que van al centre de la ciutat.

- Enderroc de tres cases al carrer de Sant Miquel. Per continuar amb el procés de rehabilitació del carrer i la seva connexió pedalable i per als vianants amb les Tries.

- Ball Pla. Adaptació del típic Ball Pla del barri a la situació actual, deixant fets els vestits per si era possible dur-lo a terme, tot i que finalment va haver d'anul·lar-se i es van mostrar als aparadors del barri.

- Teatre social. Per segon any consecutiu es va crear un cicle de teatre social liderat per veïns i veïnes i que va tenir com a fil conductor les fronteres.

- Procés participatiu pels tres espais públics del barri que no acaben de funcionar: plaça de Sant Miquel, espai esportiu i antic camp de futbol de les Mates. Aquest es va haver d'anul·lar per la pandèmia i es durà a terme el 2021.

D'altres projectes molt consolidats al barri, com **l'espai cosidor o l'hort comunitari**, han hagut d'adaptar-se a les restriccions i a les necessitats actuals i, per tant, hem fet el seguiment de les persones amb qui habitualment treballàvem. Les cosidores, per exemple, van fer més de 5.000 mascaretes a l'inici de la pandèmia, quan era molt complicat trobar-ne.

Finalment, cal destacar que el **casal del barri** ha funcionat com a equipament de proximitat i ha pogut donar cabuda a 30 entitats, que, mentre no hi havia restriccions o aquestes eren més permissives, han trobat al barri un espai on continuar la seva tasca i tenir espais de trobada.

PIAM

50 persones

4 accions

150.000 euros

Barri de Pequín - Sant Roc d'Olot

L'any 2019 es van iniciar els contactes i les relacions amb diferents actors del barri, i el 2020 es plantejava com un any per aprofundir en aquests vincles i relacions i per començar a intervenir en la dinamització comunitària del barri.

En els primers mesos d'enguany es van aprofundir les relacions i es va plantejar un procés de treball a partir del nou **local social del barri**, cogestionat entre el CASG i l'Associació de Veïns de Pequín, però ha quedat totalment parat per la pandèmia.

Mieres

A Mieres s'han consolidat les **activitats setmanals amb persones grans** com una part molt important del projecte de dinamització comunitària al municipi. Tot i que ha estat un any difícil hem pogut mantenir el contacte amb les persones grans participants a les activitats i s'han pogut oferir activitats complementàries. L'adaptació de les activitats a les restriccions provocades per la pandèmia ha provocat que hàgim mantingut una relació més individual amb cadascuna d'elles (hem anat a casa seva, els hem trucat...), i això ens ha permès conèixer més la situació que viuen i com ho estan passant, i també ha servit perquè d'altres persones que habitualment no venien s'impliquessin en les activitats.

En relació amb el **treball amb joves i adolescents**, hem de remarcar que les activitats d'estiu lúdiques han funcionat molt bé i hi han participat 20 persones. Al llarg de la resta de l'any, les restriccions i la no motivació de fer trobades virtuals per part dels joves han provocat que no hi hagués activitats per a aquest col·lectiu. S'ha obert, però, una oportunitat, perquè el grup és nombrós i ells estan motivats.

Dinamització

Mieres

22
activitats

10
persones grans

20
activitats d'estiu d'adolescents i joves

Així doncs, la gestió de la convivència i la promoció d'un bon veïnatge són dos reptes constants que han d'abordar tots els municipis. Els canvis constants de la societat actual i la duresa d'algunes situacions personals sovint no afavoreixen ni faciliten que aquests reptes esdevinguin una realitat. Aquestes situacions són, també, una oportunitat per al treball social comunitari, per a la transformació de les relacions socials existents i per fer que la ciutadania sigui la protagonista del canvi. No obstant això, l'individualisme, les desigualtats, les condicions personals dures i la dificultat per acceptar una societat canviant i diversa fan que les persones, més enllà de buscar a l'entorn més proper aquest suport i acompanyament, sovint aboquin a aquests espais comuns el malestar i les preocupacions. Aquest fet acaba generant conflictes i situacions tenses als espais més quotidians de les persones: l'escala, el bloc de pisos, el parc del costat, el carrer... En definitiva, acaba malmetent el bon veïnatge i transformant-ne el concepte.

6.5.4. Veïnatge i convivència

El Servei de veïnatge i convivència està adreçat a totes les persones que, per algun motiu o altre, tenen unes relacions, amb l'entorn més proper i amb els seus veïns, febles o deteriorades i necessiten una mirada externa per millorar-les. Actua de manera reactiva quan hi ha un conflicte entre veïns i veïnes d'un bloc, d'un determinat espai públic... Té una presència preventiva a aquells espais als quals detectem indicadors (alta mobilitat de veïns, estructura deficient, aglomeracions...) que fan pensar que poden aparèixer conflictes a llarg o a mitjà termini. També genera accions de sensibilització per poder reflexionar conjuntament amb la ciutadania de tots aquells aspectes que malmeten la convivència.

En l'eix d'**intervenció en casos de conflictes**, de gestió alternativa de conflictes veïnals, aquest any han arribat 22 casos de conflicte nous, i en 4 d'aquests s'ha fet un treball preventiu.

D'aquests 22 casos nous, 4 fan referència a conflictes a l'espai públic i 18, a blocs de pisos. Pel que fa a l'espai públic, s'ha de tenir en compte que s'ha tingut molta presència al carrer, fet que ens ha permès fer d'acollida o de gestió de casos o d'expedients de situacions de vulnerabilitat social.

També es van fer 67 intervencions (trucades, coordinacions i reunions virtuals) de 10 casos que ja feia anys en què interveníem per prevenir el deteriorament durant la situació de pandèmia.

Les problemàtiques que s'han treballat des del servei estan centrades, en la seva totalitat, en dificultats de relació i comunicació (16 expedients dels 22), i en problemes de sorolls o molèsties (15 expedients dels 22). Al mateix temps, s'ha de tenir en compte que s'han cronificat aquestes situacions i que creix el malestar de les persones.

Veïnatge

i convivència

67
intervencions

22
expedients nous

En l'eix de **prevenció**, i tenint en compte que aquest any ens hem centrat a intervenir des d'una perspectiva més reactiva (treballant quan sorgeix un conflicte o una disfunció en la relació entre el veïnat), podem destacar que, tot i la situació, no hem deixat de banda els aspectes més preventius, treballant amb expedients que no donen resposta a un conflicte, generant una campanya que doni valor a la idea de veïnatge (cuidar el veïnat i tenir-lo en compte, però, al mateix temps, normalitzar el malestar i el conflicte com quelcom natural) i posant la nostra mirada en els temes més estructurals.

Durant aquest any, tot i haver posat en pausa el projecte Comunitats amb vida, hem tingut presència a 4 comunitats veïnals. Ens hem centrat a coordinar-nos i a refer els vincles amb d'altres professionals, i no hem pogut estar fent l'atenció més continuada amb el veïnat. Tot i així, en aquestes 4 comunitats, hem esdevingut referents i hem pogut dur a terme 35 accions i 4 reunions conjuntes amb professionals i comunitats veïnals.

Comunitats amb vida

35
accions

4
reunions

En relació amb l'**espai públic**, i a causa de la nova situació de pandèmia viscuda a partir del mes de març, la presència de persones a places i a parcs ha estat pràcticament diària i, per tant, hi hem sigut de manera molt regular i ha esdevingut un lloc clau des d'on s'han detectat noves demandes, i gràcies a la visibilitat i proximitat que ofereix aquest espai hem pogut acompanyar persones amb diferents situacions: persones grans soles, persones amb trastorns mentals, persones amb problemes d'addiccions i consum, persones sense sostre, joves en situació de risc social...

En l'eix de la **sensibilització**, l'actuació clau d'enguany ha sigut la campanya de "Fem veïnatge", en ple confinament. **#femveïnatge** va servir per parlar del que estava més silenciats en moments de confinament: les emocions; respectar els sorolls de la vida quotidiana; la solitud i l'aïllament; el distanciament; la necessitat de fer veïnatge, de cuidar les persones, de tenir en compte les necessitats, de mirar per les altres persones... a través de 12 vinyetes que vam compartir a les xarxes socials.

En un moment molt confús per a tothom, on el veïnatge va ocupar un lloc protagonista per a totes les persones confinades, es van detectar algunes actituds –controladores, confrontatives o acusatòries– que podien esdevenir conflictes. També, però, van emergir les xarxes d'ajuda mútua, la creativitat als balcons i el suport entre veïns i veïnes, que mai havien estat tan a prop ni havien passat tant de temps "junts i juntes".

Des del servei es va voler apostar per un llenguatge en positiu per no alimentar més els eslògans recriminatoris o de normatives, normalitzar la confusió emocional que en general estàvem vivint i visibilitzar i donar un lloc de protagonisme a les històries veïnals que estaven passant. La il·lustradora Roser Matas va fer l'encàrrec i va plasmar molt encertadament el que havíem detectat i volíem transmetre.

Més enllà de promoure que cadascú sigui el motor de resolució de les pròpies necessitats, també és important potenciar la implicació dels ciutadans i ciutadanes en els afers col·lectius. Fer-ho és una mostra de civisme, de preocupació pel bé comú i, en definitiva, de voluntat de millora de les condicions de vida del conjunt de la població, més enllà dels interessos particulars.

L'Administració pública ha de facilitar les condicions perquè els ciutadans i ciutadanes exerceixin els seus drets de ciutadania i el seu rol cívic. Per tant, el foment, l'estímul i la posada en marxa d'espais per a la participació social han de ser una voluntat clara que s'ha de concretar en accions. Unes accions que cal que siguin pensades i reflexionades, i que necessiten un pla o un model de participació consensuat políticament que les faci possibles.

6.5.5. Participació

Actualment, el Servei de participació col·labora i treballa als municipis següents: Mieres, Olot, Montagut i Riudaura.

Dels tres processos que havíem de dur a terme, es va decidir ajornar el de **Riudaura**. Les restriccions causades per la pandèmia posen en una situació complicada la participació, ja que no es permeten les trobades socials i l'adaptació d'aquests processos a les mesures actuals fa que no es puguin fer presencials en cap moment i que, per tant, la qualitat del procés i del resultat en surtin molt perjudicades.

En el cas de **Mieres**, algunes restriccions han impossibilitat totes les sessions presencials del Pla de participació establerts així com portar a terme algunes de les activitats amb els infants del Consell dels Infants. Hi ha processos que s'han quedat per començar i d'altres estan en procés o esperant la flexibilització de les mesures sanitàries per fer-los.

Així doncs, dels processos previstos al municipi durant el 2020 hem pogut fer el següent:

- **Del projecte del Consell dels Infants "Amb ulls d'ajuntament"**: s'ha pogut fer la part de presentació de propostes i votació. Queden pendents dues de les accions que van decidir els infants i que no es poden fer per les mesures de seguretat establertes. S'ha pogut instal·lar un aparell repartidor de bosses per a gosses i queda pendent fer un mural trencadís i una gimcana sobre reciclatge.

- **Revisió del Consell de Poble i reglament de participació**: s'han pogut fer trobades amb el Consell de manera presencial i virtual. A finals d'any s'ha portat a terme el debat dels canvis en el reglament de participació i s'aprovaran al ple del gener del 2021.

- **Concreció del model de gestió col·laborativa de Can Musquera**: pel que fa a aquest procés s'ha decidit posposar-lo fins al 2021 perquè volen prioritzar les trobades presencials i, a més, no s'han iniciat les primeres obres de reforma a la casa fins a finals del 2020. La situació sanitària de l'any 2020 ha fet abaixar el ritme de totes les accions, i aquesta s'ha considerat no prioritària i susceptible de fer el 2021.

En el cas de **Montagut**, hem adaptat el procés de pressupostos participatius a les restriccions actuals i, per tant, s'ha reconfigurat el recull de necessitats a través de dos mecanismes: el primer, en què l'ajuntament presentava algunes propostes per a cada zona i es votava l'ordre de prioritats que volia el veïnat de cada proposta; el segon, en què els veïns i veïnes podien presentar propostes de tot tipus per a cada zona. Les butlletes de votació s'han repartit bústia a bústia, i les votacions s'han fet en línia però també s'han habilitat tres punts presencials. Hi han votat un 18,5 % dels veïns i veïnes del municipi i, a banda de recollir noves demandes, també s'han pogut prioritzar les actuacions que l'Ajuntament

36
persones

volia fer i s'ha pogut copsar la necessitat i la prioritat que tenen per a les persones que viuen a Montagut.

Finalment, a **Olot**, aquest ha estat el tercer any de pressupostos participatius a la ciutat, que es duen a terme dividint la ciutat en tres grans zones. En aquests pressupostos hem sigut presents a la Comissió Tècnica i Política, que defineix el procés dels pressupostos. Pel que fa a la dinamització de les trobades, s'ha fet a través d'una contractació externa de l'Ajuntament d'Olot a Resilience.earth.

Durant el 2020 han conviscut els pressupostos participatius del 2019 amb els del 2020, ja que uns estaven implementant-se i els altres tot just s'iniciaven.

Respecte dels pressupostos del 2019, gairebé hem acabat la implementació de les propostes guanyadores: un cicle de teatre als barris amb una participació de 100 persones aproximadament a cada sessió; la senyalització de dos recorreguts –a la muntanya Pelada i a la zona de l'Hospital Comarcal– seguint els itineraris saludables d'Olot; la millora del carril bici que uneix Pisos Garrotxa amb la Faja, amb la incorporació d'un semàfor per creuar la carretera, i les obres de millora a 7 places de la zona per generar espais d'estada i de trobada veïnal que estan a punt de culminar.

Hem pogut desenvolupar totes les accions amb un grup motor que ha seguit tot el procés i que s'ha implicat des de l'inici dels pressupostos. Aquest és un aspecte que valorem molt positivament i que és el primer any que té lloc.

En relació amb els pressupostos del 2020, aquests s'han iniciat durant el mes de novembre i de manera telemàtica. S'han estructurat les propostes en tres grans àmbits: territori sostenible, diàleg intercultural i economia circular. El format presencial no ha funcionat, ja que molt poques persones han participat als debats, i en cap de les sessions no s'ha arribat a 10.

6.5.6. Servei integral de suport a l'associacionisme (SISA)

Les restriccions en activitats i en nombre de persones que es poden reunir ha plantejat aquest any, i encara planteja, un repte a l'associacionisme, ja que el seu valor social radica en la capacitat de trobar-se i de reunir-se i de generar activitats internes i de cara a la ciutadania.

Aquesta situació es veu clarament reflectida a les dades d'atenció del servei d'aquest 2020, ja que s'han realitzat 20 atencions a entitats, una reducció molt significativa comparada amb les 118 de l'any 2019. Les temàtiques dels assessoraments i acompanyaments pels quals assistien al servei són els següents:

Servei integral de suport a l'associacionisme. Atencions a les entitats, 2020

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

En relació amb el **Punt de voluntariat**, l'espai de referència per a qualsevol persona que vulgui fer voluntariat, participar del teixit associatiu de la comarca o col·laborar de manera puntual en activitats de la ciutat, cal destacar que s'ha hagut d'adaptar a la cita prèvia i que ha tingut menys visibilitat que altres anys. Hem atès 36 persones, una xifra que ha suposat una disminució del 62 % respecte de les 99 persones ateses el 2019. A més, no s'ha realitzat cap activitat que permetés la col·laboració ciutadana, ni voluntariat corporatiu, ni servei comunitari a ESO, ni cap activitat dins el Punt de voluntariat que facilités la implicació de persones voluntàries en activitats d'entitats.

Contràriament a les males dades de les fórmules habituals, durant la primera onada de la COVID-19, que va suposar el confinament domiciliari, es van registrar moltes persones voluntàries als ajuntaments.

Hi va haver 187 persones inscrites a través de l'aplicació de l'Ajuntament d'Olot en poques setmanes, de les quals 73 (el 39 % de les inscrites) van participar de manera puntual en les diferents necessitats que van anar sorgint.

D'entre aquestes tasques destaca, en primer lloc, la participació en la preparació de paquets d'aliments al CDA (49 persones voluntàries). En segon lloc, les distribucions d'aquests paquets d'aliments i altres necessitats a domicili (14 persones voluntàries). I, finalment, la confecció de mascaretes (10 persones voluntàries).

Pel que fa a la resta de poblacions de la Garrotxa es van mobilitzar 11 persones voluntàries (6 a la Vall d'en Bas, 2 a Castellfollit de la Roca, 2 a Besalú i 1 a les Planes d'Hostoles) per distribuir aliments i altres necessitats a domicili de les 70 que es van inscriure als diferents ajuntaments.

En relació amb la **cessió d'equipaments**, aquest any s'ha incorporat el Local Social de Pequín als espais de què ja disposàvem (Blay 6, Proa 16, Rei Martí l'Humà 11 i Casal de Sant Miquel). El retard en l'habilitació s'ha encavalcat amb la pandèmia i ha fet que aquest local hagi estat, durant el 2020, sense conveni amb l'Associació de Veïns de Pequín i sense cap ús.

A causa de l'espai reduït de l'espai Blay 6 i de les mesures i les distàncies de seguretat establertes, el local gairebé no ha tingut ús durant aquest any. En canvi, l'espai de Proa 16 ha pogut ser utilitzat com a espai socioeducatiu de l'esplai Garbuix a les tardes i com a aula d'alfabetització per a joves de 16 a 18 els matins.

Ha estat un any en què han faltat molts espais, especialment de grans dimensions que permetessin mantenir les distàncies de seguretat i que, a més, estiguessin dotats de força hores de neteja per tal que cada vegada que hi passés una entitat es netegés i garantíssim, així, les mesures higièniques necessàries per permetre a algú altre fer-ne ús. És per això que el Casal de Sant Miquel i l'espai Bufadors han tingut més ús que mai pel que fa a cessió a entitats que no són del barri. Hi han passat més de 30 entitats diferents, algunes que habitualment utilitzaven el Proa 16 o el Blay 6.

A Olot, i en relació amb el **suport econòmic a entitats**, s'han destinat 72.600 € a les 41 entitats que han presentat sollicitud per al Programa de suport a entitats de caire social, veïnal i de cooperació, cosa que implica una disminució de 30.000 € i de més d'una dotzena d'entitats. Això ha sigut així ja que moltes de les entitats han renunciat totalment o parcialment a les quantitats adjudicades per la impossibilitat de poder realitzar l'activitat per a la qual havien demanat la subvenció o qualsevol altra que pogués aportar un valor similar al projecte presentat.

Finalment, volem destacar allò més significatiu dels espais de coordinació i de trobada entre entitats:

La **Taula SISA** ha sigut una mostra de la debilitat actual de les entitats, i ha quedat molt tocada per no poder centrar-se en un objectiu concret de treball que plantejava un espai de relació i visibilització conjunta amb les entitats d'Olot que hi volguessin participar.

Consell Consultiu de la Gent Gran. S'ha aprovat el Reglament de règim intern del Consell Consultiu de la Gent Gran. S'ha creat la Comissió de Mobilitat, que treballa per a la millora d'aquesta necessitat, valorada com a prioritària pel Consell. Aquest 2020 s'ha notat un canvi important en la dinàmica del Consell Consultiu: el col·lectiu ha començat a treballar les necessitats i a reclamar allò que creuen que cal millorar molt més activament que durant els anys anteriors.

Coordinadora d'Entitats de Diversitat Funcional. Les entitats no han pogut realitzar activitats i tampoc se n'ha pogut realitzar cap de conjunta. Les convocatòries funcionen, hi ha compromís, però s'ha d'enfortir el treball conjunt.

Xarxa de barris. Les entitats no han pogut realitzar les seves activitats habituals de festa major i altres, i fins i tot algunes han renunciat totalment o parcialment a les subvencions. Les juntes de les entitats veïnals han tingut capacitat d'adaptació al nou context virtual respecte de la xarxa de barris.

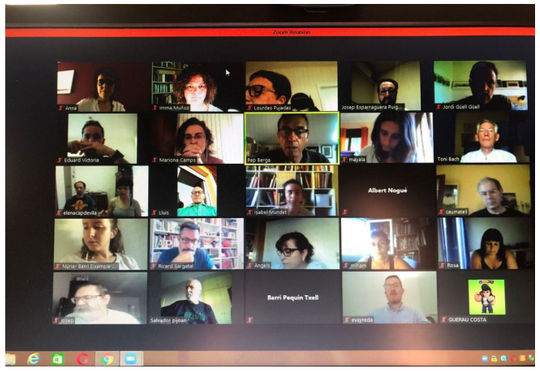

7

EL 2020 EN DEU PUNTS

1

COVID-19

La pandèmia provocada per la COVID-19 ens ha interpel·lat i impactat a totes: ciutadania, entitats, empreses i Administració pública.

2

HABITATGE

L'impacte que representa per a les famílies, amb fills i filles a càrrec, i les persones adultes, les precàries condicions dels habitatges on viuen o les dificultats d'accés a un habitatge adequat a la seva situació.

3

NECESSITATS BÀSIQUES

L'augment important de persones i famílies que han necessitat ajudes per atendre les necessitats bàsiques i instrumentals de les famílies: alimentació, habitatge i subministraments.

4

SITUACIÓ ADMINISTRATIVA IRREGULAR

Augmenta el nombre de les famílies, amb fills i filles a càrrec, persones adultes i joves que la seva situació administrativa és irregular, i cal tenir en compte el que això representa com a element d'exclusió social.

5

PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA

Les persones amb situacions de dependència que viuen al domicili han empitjorat la seva situació física i/o emocional per l'impacte de la pandèmia, per la por a sortir, a relacionar-se, a disposar de persones cuidadores i en alguns casos per no poder ser atesos en serveis especialitzats.

6

RESIDÈNCIES DE GENT GRAN

L'impacte de la pandèmia a les residències de gent gran, per les defuncions, algunes d'elles sense poder-se acomiadar dels seus familiars, per la manca de visites de familiars i amics durant un període molt llarg de temps i pel tancament i manca de sortides dels residents quedarà en el record durant molt temps.

7

FAMÍLIES

Les famílies, les seves estratègies creatives i la seva capacitat de resiliència són, i s'ha tornat a fer evident per afrontar la pandèmia, el pal de paller de les persones que més cures necessiten: tant pel que fa a les persones en situacions de dependència i malaltia mental com per la cura i el desenvolupament dels infants i els adolescents.

8

DESIGUALTATS SOCIALS I EDUCATIVES

El tancament de les escoles ha evidenciat i segurament agreujat les desigualtats socials i educatives dels infants, adolescents i joves amb una situació de vulnerabilitat.

9

DIVERSITAT

El reconeixement i el respecte a la diversitat com un repte clau a les nostres societats, amb un context de racisme i de polítiques populistes que no ajuden a formular un canvi de mirada social.

10

RELACIONS COMUNITÀRIES I VINCLES SOCIALS

Les relacions comunitàries i vincles socials trencats per la necessitat de distanciament que ens porta la pandèmia que ben segur impactarà en les relacions socials post pandèmia.

Consorci d'**ACCIÓ SOCIAL** de la Garrotxa

Ajuntament d'Olot

CONSELL COMARCAL DE LA GARROTXA

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Pacto de Estado
contra la violencia de género

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE IGUALDAD